

KICSI VAGYOK ÉN, MAJD MEGNÖVÖK ÉN

HELYI NEVELÉSI PROGRAM

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETÉS	5.old.
1.1. Az óvoda története	7.old.
2. HELYZETELEMZÉS	9.old.
2.1. Óvodánk bemutatása	9.old.
2.2. Intézményünk adatai	11.old.
2.2.1. Tárgyi, személyi feltételrendszer	11.old.
2.2.2. Humán erőforrások	13.old.
3. INTÉZMÉNYÜNK ÉRTÉK- ÉS CÉLRENDSZERE	14.old.
3.1. Értékazonosság és előnyös különbözőségek az ó.-i cs.-ban	15.old.
3.2. Programunk pedagógiai alapelvei	15.old.
3.3. Nevelésünk célja	18.old.
3.4. Küldetés nyilatkozatunk, jövőképünk	18-19.old.
4. A „MI” ÓVODÁSAINK – GYERMEKKÉP	20.old.
5. A „MI” ÓVODÁNK – ÓVODAKÉP	21.old.
6. ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELTÉTELEI	22.old.
6.1. Az óvoda pedagógus	22.old.
6.2. A dajka	24.old.
6.3. A környezet	24.old.
6.4. Az eszközök	25.old.
6.5. Napirend	26-27.old.

7. A MEGVALÓSÍTÁS MEGKÜLÖNBÖZTETŐ KRITÉRIUMAI	28.old.
7.1. Érzelmi nevelés, szocializáció	29.old.
7.2. Játék, élményen alapuló tanulás	35.old.
7.3. Egészséges életmódra nevelés	36.old.
8. ÓVODAI TEVÉKENYSÉGI FORMÁK	37.old.
8.1. Játék	37.old.
8.2. Mese, vers	40.old.
8.3. Ének, zene, énekes játék	45.old.
8.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka	48.old.
8.5. Mozgás	51.old.
8.6. Külső világ tevékeny megismerése	60.old.
8.7. Munka jellegű tevékenységek	71.old.
8.8. Tevékenységben megvalósuló tanulás	74.old.
8.9. Differenciálás	77.old.
8.10. Integrációs feladataink	78.old.
9. INTÉZMÉNYI FEJLESZTÉS	79.old.
10. SAJÁTOS PEDAGÓGIAI ARCULATHOZ KAPCSOLÓDÓ MEGFIGYELÉSEK, MÉRÉSEK	79.old.
11. HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK	80.old.
12. DOKUMENTÁCIÓ	81.old.
13. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE	82.old.
13.1. Óvoda belső kapcsolata	82.old.

13.2. Az óvoda kapcsolata külső intézményekkel	84.old.
14. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	85.old.
14.1. A program hatálya, hatályba lépése	85.old.
14.2. A felülvizsgálat rendje	85.old.
FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM	87.old.

MELLÉKLETEK

1. BEVEZETÉS

A Köznevelési törvény által az intézményekre rótt helyi programírási kötelezettség jó alkalmat adott nevelőtestületünknek arra, hogy innovációs folyamatokat indítson be.

Szerencsés helyzetben vagyunk, hiszen az előbb említett innováció a környezetvédelem már azt megelőzően is 1994-től széleskörűen élt intézményünkben. Így ez az igen komoly feladat tulajdonképpen tovább lendítette a belső pedagógiai fejlődést. Olyan értékeket tudunk megjeleníteni, és programban önteni, amelyek igaz tartalommal teli pedagógiát jelentenek.

Fontos alapérték a **gyermekközpontú**, következetes és tevékenykedő nevelés.

ÓVODÁNKBAN SAJÁTOSABBAN DOMINÁLÓ TARTALMI ELEMELK:

- Környezetvédelem
- Projekt pedagógia
- Montessori pedagógia szellemisége, eszközei

Melyek azok a programok, amelyek felhasználása lehetővé tette sajátos, gyermekközpontú innovációnk kiteljesedését?

- Preventív képességfejlesztő program

(Dr. Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában) Felhasznált elemek: folyamatrögzítések, a képességfejlesztés módszerei, a gyermeki személyiségfejlesztéssel kapcsolatos elgondolások, nézetek.

- Környezetvédelem

Felhasznált elemek: eszközrendszer, környezetkultúra, **zöld jeles napok**, energiatakarékoskodás élő környezetünk védelme, szelektív hulladékgyűjtés.

- Projekt pedagógia

(Körmöczy Katalin: Projektmódszer az óvodában)

Felhasznált elemek: Tanulás szervezés – projektek – élményfeldolgozások.

A projektek olyan komplex feladatok, melyeknek középpontjában egy gyakorlati jellegű probléma áll. Cél: egy konkrét produktum létrehozása. A produktum elérésére irányuló tevékenységekben a tanulás kísérő eszközként van jelen, mely indirekt módon valósul meg.

- Magyarországi Montessori Óvodai Program

Felhasznált elemek: sajátos eszközrendszere, formai keretek, gyermeki személyiség sajátos megközelítése, - tiszteletben tartása.

A helyzetelemzés elkészítéséhez használt vizsgálati módszerek:

- PEST- analízis, SWOT- analízis, (nevelőtestületi, egyéni)
- Szülők, Fenntartó, Iskolák, Óvodaszék, Szolgáltató elvárásait és értékeléseit tartalmazó kérdőívek.
- A nevelőtestület klíma vizsgálata (pszicho- dráma tréning)
- Az intézmény tárgyi ellátottsága, és a személyi erőforrások (elmélet, végzettségek) áttekintése.
- Az SZMK a Szülők és a Fenntartó betekintése az óvoda alapvető

feladatainak teljesítésébe (a megrendelők, az óvodahasználók látogatása, véleményezése az intézmény valamennyi csoportját illetően)

A programírás módszere, folyamata

- Nevelőtestületi elemzés: törvényességi háttér, nevelési eljárások közötti azonosságok egyeztetése, közös célmeghatározás
- Egyéni feldolgozások, forrásgyűjtés az óvodai tevékenységformák és fejlesztési területek írásos kidolgozása
- Elkészült írásos dokumentumok összegzése (nevelőtestület)
- Szerkesztőmunka
- Nevelőtestületi, Szülői SZMK elfogadás

1.1. Óvodánk története

A Csemetekert Óvoda története a negyvenes évek végétől egy régi épületben 2 csoporttal kezdődött. Egy nagyon szegényes városszéli település nehéz sorsú gyermekei jártak ide.

A település fejlődésével ez a 2 csoport csakhamar kevésnek bizonyult.

1970-ben lebontották a régi épületet és széleskörű társadalmi összefogással 4 csoportos, 81 férőhelyes óvodai épület került a helyére, mely 1995-ben belső átépítéssel még korszerűbbé vált.

1999-ben a városi óvodai összevonásokat követően óvodánk az I. sz. Óvodai Igazgatóság tagóvodájává vált.

Sajnos a demográfiai hullám, a megfogyatkozott gyermeklétszám óvodánk csoportszámát is befolyásolta. Így intézményünk 2002. szeptember 1-től három csoporttal működik.

A felszabadult csoportszobát ezzel egyidejűleg átalakítottuk **tornaszobává**, mellyel nagyban segítjük óvodásaink szélesebb körű mozgásfejlesztését.

A gyermekek egészségének megőrzését **só szoba** is segíti, melyet heti rendszerességgel vesznek igénybe a csoportok.

2004 óta fejlesztő szobában történik a kiszűrt gyermekek szegregált megsegítése: (logopédia, fejlesztő pedagógia, konduktoros mozgásfejlesztés).

2007.júl.1.-től Szolnok Városi Óvodák egyik tagintézményévé váltunk.

2. HELYZETELEMZÉS

A város, ahol élünk

Szolnok az ország 11. legnépesebb városa. A Zagyva és a Tisza folyó torkolatában fekszik az Alföld közepén.

Az óvodánkba járó gyermekek többsége a Széchenyi városrészből és az azt körülvevő családi házas övezetből kerül hozzánk. Az itt élő családok szociokulturális háttere igen változó, szórt. Ezzel párhuzamosan differenciáltak az óvodával szemben támasztott szülői elvárások is. Ehhez igazodóan a nevelési folyamataink iránti elvárást a differenciáltság, az egyéni szükségletekhez igazodó fejlesztés hatja át.

Gyermekeink személyiségéről összességében meg lehet állapítani, hogy az eltérő szociokulturális családi háttér szórttá teszi, másrészt nagyban befolyásolja a képességeik eltérő alakulását, az érzelmi kapcsolataik iránti nagy vágyat, nyitottságot.

Ezeket az elvárásokat és helyzeteket sajátos pedagógiai gyakorlatunkkal tudjuk kielégíteni és megoldani, amely 1994-óta folyó innovációnkon alapul.

2.1. Óvodánk bemutatása

- Óvodánk családi házas környezetben helyezkedik el.

A környezetünkben lakók azt mondják, hogy olyan, mint egy ZÖLD SZIGET.

Mi úgy érezzük olyan, mint egy ZÖLD KERT, amelyben az apró csemeték sokaságát kell úgy nevelnünk, hogy olyan feltételeket teremtsünk számukra, amelyben testileg, lelkileg, szociálisan jól fejlődnek.

- Udvarunk tágas. Kialakításakor törekedtünk a természetes talajfelszín

biztosítására, ahol megtalálható a focizásra alkalmas sík terep és a hullámos, egyenetlen felszín egyaránt. Ez a felszín és a mesterségesen kialakított domb a folyamatosan bővített mozgásfejlesztő eszközök, fajátékok minden évszakban jól szolgálják a nagymozgások fejlesztését.

Óvodába lépéskor a legtöbb szülőnél és gyermeknél az óvoda udvara, mint látvány az első csábító motívum. Örömmel tapasztaljuk, hogy a folyamatosan bővülő **környezetmegismerő- és környezetvédő programunk** egyre ismertebb és kedveltebb a környéken lakók, a jelentkező szülők, és gyerekek között.

Zöld udvarunk gazdag növény- és állatvilággal kitűnően alkalmas a folyamatos megfigyelésre, kísérletezésekre, általuk a pozitív érzelmi viszonyok kialakítására, amelyek a környezetvédelem alapjait szolgálják. (Pl. kerti tó, gyógynövénykert, szelektív hulladékgyűjtés az udvaron és épületen belül.)

· Jó látni, ahogy szívesen megpihennek árnyas- napos udvarunkon gyermekükért siető szülők is. Büszkék vagyunk kis tavunkra, melyet szívesen látogatnak szomszédokat oltó madarak, bogarak, rovarok.

2.2. Intézményünk adatai

2.2.1. Tárgyi, személyi feltételrendszer

<i>Óvoda neve, címe</i>	<i>CSEMETEKERT ÓVODA 5000, Szolnok Vércse út 11.</i>
<u>Óvodaépületre vonatkozó adatok</u>	
• Alapterület	400 m ²
• Csoportszobák száma	2
• Kiszolgáló helyiségek:	
Tornaszoba	1
Só szoba	1
Fejlesztő szoba	1
Gyermekmosdók	2
Gyermeköltözők	2
Szertár	-
Nevelői szoba	1
Felnőtt mosdó, öltöző	1
Melegítő konyha	1
Gazdasági irodák	-
Karbantartó műhely	-
Udvari tároló	1
• Óvodaudvar	tágas
<u>Személyi feltételek</u>	
• Főiskolai felsőfokú végzettségű óvónők	4 fő
• Fejlesztőpedagógus	1 fő heti 1 nap
• Logopédus	1 fő heti 1 nap
• Pszichológus	1 fő-alkalom szerűen
• Konduktor	1 fő heti 1 nap
• Szakképzett dajka	4 fő
• Konyhai dolgozó	-
• Karbantartó udvaros	1 fő
<u>Gyermeklétszám</u>	
• Férőhelyszám	44

<ul style="list-style-type: none"> • Átlaglétszám 	<p style="text-align: center;">25-30</p>
<p><u>Tárgyi eszközök, felszereltség</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Óvodai bútorzat • Sajátos óvodai bútorzat (galéria) • Fektetők • Játékeszközök • Fejlesztőjátékok • Környezetvédelmi eszközök rendszere speciális • Mesekönyvek • Gyermeki ismeretterjesztő könyvek ismeretterjesztő • TV, DVD, Videó 	<p style="text-align: center;"><u>Minősítés</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Részben cserélt, megfelelő • 1 csoportban • Megfelelő • Megfelelő • Jó, folyamatosan bővülő • Átlagos, folyamatos megújításra szoruló • Jó, esztétikus • Átlagos • Újszerű
<p><u>Szakkönyvek</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Könyvtárállomány • Óvónők saját szakkönyvei • Szakmai videó tár 	<ul style="list-style-type: none"> • Alapvető, folyamatosan bővülő • Szakterületre specializálódva megfelelő • Folyamatosan bővülő
<p><u>Egyéb eszközrendszer</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Mozgásfejlesztés • Bábozás • Zenei eszköztár • Környezeti nev. eszközei 	<ul style="list-style-type: none"> • Változatos, kielégítő • Kiváló • Jó • Jó

2.2.2. Humán erőforrások

- Az óvoda nevelő testülete megújuló kollektíva, érdeklődő, jól képzett.
- Jellemző a tenni akarás, a megújulás, az önállóság, amely alkalmassá teszi a nevelőtestületet szakmai kapcsolatok keresésére, alakítására, pályázatok sikeres megírására, a napi munka folyamatos, tudatos végzésére.
- A fentiek eredményeként tudunk megalapozottan eleget tenni a nevelési program elvárásainak. Az 1994-es évben elindított innováció során egységesedett a pedagógiai értékrend és sokszínűvé vált pedagógiai nézetünk: a lényeges elvekben összehangoltabb a napi munka, összeforrottabb a nevelőtestület.
- Változatos, személyre szabott módszereket alkalmazunk a gyermekek egyéni fejlesztésében.

Nevelőmunkánk tudatos rendszerszemléletű megközelítése, működésünk folyamatos elemzése és értékelése aktualizálja legfontosabb emberi erőforrásainkat, az önfejlesztés képességét.

1./ Innovációnk szakirányú felkészültségi bázisai:

- Óvoda vezető szakvizsga	1 fő
- 60 órás Montessori tanfolyam	2 fő
- 120 órás Külső világ tevékeny megismerése – továbbképzés	1 fő
- Minőségbiztosítás 60 órás	2 fő
- Sindelar-Zsoldos I. 30 órás tanfolyam	2 fő
- Difer tanfolyam	1 fő
- 120 órás Gyermektánc oktató	1 fő
- Gordon komplex személyiségfejlesztő tréning 30 órás	1 fő
- Számítógép használó ECDL Start 100 órás	1 fő

- 2./ Külső szakmai kontroll igénylése és kapcsolatok ápolása
- 3./ Innovatív pályázati szellemiség
- 4./ Emberi, szakmai igényesség, önfejlesztés, önképzés
- 5./ Szakmai összefogás, kollektivitás

3. ÓVODÁNK ÉRTÉK - ÉS CÉLRENDSZERE

Pedagógiai gyakorlatunk alapja a **Rousseau által megfogalmazott nevelési értékeken** alapul. A gyermekkor sajátos értékekkel rendelkező időszak. Hagyni kell a gyermeket, hogy természetes módon fejlődjön. A gyermek eredményes fejlődésének alapja, ha saját igényeinek, érdeklődésének, belső késztetéseinek megfelelően tevékenykedik, ha kellő önállósággal tud kérdéseket feltenni, problémákat megoldani, ha *öntevékeny*.

A hozzánk járó gyermekek nevelésében az **esélyegyenlőség, az egyenlő hozzáférés** megvalósulása kiemelt figyelmet kap mindennapi munkánkban az **óvodai alaptevékenységekre vonatkozóan.**

Értékegyeztető, szakmai párbeszédn keresztül határozzuk meg a nevelőmunkánkra vonatkozó azonos értékrendünket, melyet felelősséggel felvállalunk. Az értékazonosság folyamatos megtartása biztosítja számunkra a felelősségteljes szakmai munkát.

Célrendszerünk

A SZVÓ pedagógiai és működési értékelemeinek keretében valósítjuk meg nevelőmunkánk mindennapi gyakorlatát.

Melyek ezek?

Pedagógiai: - érzelmi nevelés

- játék és tevékenységben történő tanulás szervezés
- egészséges életmódra nevelés

Mindezek ütemezése a SZVÓ értékegyeztetési szakaszához igazodik.

Pedagógiai munkánk tartalma: - **környezetvédelmi nevelés**

- **projekt pedagógia**
- **játékba integrált tanulásszervezés**
- **Montessori pedagógia szellemisége, +minimum eszközkészlet**

3.1. Értékazonosság, és előnyös különbözőség a csoportokban

Azonosság:

- projekt pedagógia
- környezetvédelmi nevelés
- játékba integrált tanulásszervezés
- Montessori pedagógia egyes elemei
- támogató feltételek (aroma mécses, só lámpa, párásító)

Különbözőség:

- kollégák plusz kompetenciái (Difer , Sindelar, Montessori végzettség)

3.2. Programunk pedagógiai alapelvei

Az alapelveink meghatározásánál az alábbi hármas egység elfogadása fontos számunkra:

- 1. A gyermeket gondoskodás és különleges védelem illeti meg**
- 2. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, amelyet az óvodai nevelés kiegészít.**
- 3. Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul.**

Arra törekszünk, hogy gyermekeink szeretetben, biztonságban érezve magukat legyenek képesek bízni önmagukban és másokban, ismerjék meg értékeiket,

érdeklődjenek a világ dolgai iránt.

Tanulják meg az együttes tevékenységekben az együttműködést, a munkamegosztást, az önérvényesítést, a társak elfogadását. Legyenek fogékonyak a jóra és a szépre.

- Óvodásaink nem kicsinyített felnőttek. Fejlődésük jellemzői: autonómia és öntörvényűség.
Fontos az érdeklődésre alapozott belső fegyelem kialakítása (a tapasztalatszerzés, felfedezés, kísérletezés szakasza ez az életkor).
- Kiemelten biztosítjuk az alkotás létrehozását, a munka lehetőségét a közvetlen tapasztalást, aktivitást, kreativitást, valamint a magasabb rendű emóciók fejlesztését. Nem az eredmény a fontos, hanem az igyekezet, a tevékenység.
- Óvodai nevelésünk során az együttműködésre, kölcsönös tiszteletre, gyermeki aktivitásra épülő pedagógiai gyakorlatunkkal érhetjük el, hogy a belső morális standardok szerepe motiváló legyen. A tudás forrása nem a pedagógus, hanem a gyermek tevékenysége során szerzett tapasztalat.
- Törekszünk az **érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör** kialakítására, a biztonságot sugárzó felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek interakciók kialakítására. Ezek adják azokat az élményminőségeket, amelyek a kiegyensúlyozott szociális tulajdonságokat, magatartásformákat megalapozzák.
- NEM SZABAD EGYMÁST ZAVARNI, BÁNTANI, TILOS ROMBOLNI!
- Úgy véljük, a korai élmények (egyéni és közös) meghatározói a későbbi

viselkedésnek, társas kapcsolatoknak és egyéb tulajdonságoknak.

- A gyermek személyiségét tiszteletben tartjuk, fejlődésének segítségével önálló, szabad életre neveljük. Törekedünk a **gyermeki szükségletek kielégítésére**
- Esélyt adunk az önkorrekciónak mechanizmusának erősítésére (időt kell adni a folyamatokban történő fejlődéshez).
- Valljuk: tevékenységekben lehet nevelni, ezért együtt kell élni és tevékenykedni a gyermekekkel.
- A megfelelő légkör kialakítása fontos feladatunk, amelyben a gyermek vágyik önmaga kifejezésére.
- Fontos a másság elfogadására nevelés, a tolerancia kialakítása. Biztosítjuk az **önazonosság** megőrzését, ápolását, az **inkluzív** szellemiséget.

„Minél különbözőbbek a gyermekek a csoportban – korban, fejlettségben, természetben....., annál több szociális tapasztalatot szerezhettek, és ezek a tapasztalatok döntő módon segítik személyiségük fejlődését.”

Maria Montessori

Óvodánk meleg, barátságos légkört biztosít ahhoz, hogy a gyermek vállalni tudja önmagát, értékeivel és gyengeségeivel együtt. Fontos jelszó a gyermekekkel való kapcsolatban: **BESZÉLJ MAGADRÓL!**

Az óvodáskorú gyermek személyisége

(A program pszichológiai megalapozottsága)

Óvodáskorban igen lényeges változások zajlanak le a gyermeki személyiségben: tapasztalati köre, képességei, készségei, értelme rendkívüli módon kiterjedt egyéni fejlődési ütemben alakul.

- Szociális élményei alapvető fejlődést mutatnak az Én – kép biztos kialakulása, a családon kívüli társkapcsolatukban, vagy a felnőttekkel való kommunikáció során.
- Kommunikációs és önkifejező képességei szoros kapcsolatban áll a gondolkodás, a beszéd, valamint a motoros funkciók fejlődésével.
- Élményeiből, tapasztalataiból táplálkozó érzelmekkel átalakított jelenségmegértés vezérli tájékozódását.

Gondolkodása globális, tapasztalatszerzésére jellemző a totális érzékelés, a képességek összefonódó, együttes és egymásra ható aktivizálása.

„Nem lehet valakit valamire megtanítani csak hozzásegíteni ahhoz, hogy a tudását maga szerezze meg.”

(Galilei)

3.3. Nevelésünk célja

A családi nevelésre alapozó, szeretetteljes, inkluzív, élményekre épülő tevékeny óvodai légkörben a gyermekek személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása az **életkori- és egyéni sajátosságokkal** koherens korszerű pedagógiai eljárásokkal.

3.4. Küldetésnyilatkozatunk

Óvodánkban kellemes környezetben, családi légkörben tiszteljük és neveljük a ránk bízott gyermekeket. Kibontakoztatjuk a cselekvési vágyukat, a világ megismerésének igényét. Szeretjük, óvjuk, alakítjuk környezetünket és a természetet. Élményt adó tevékenységeken keresztül erősítjük pozitív ÉN-képüket.

Hisszük, hogy felelősséggel átgondolt céljainkat úgy érjük el, ha a gyermekekért mindenki (szülő, gyermek, dolgozó) egy-egy láncszemként alkot egységet.

Mi a Csemetekert óvoda közössége

Jövőképünk

Olyan családi légkörű, kellemes környezetű óvodában szeretnénk dolgozni, amelyben a kölcsönös megértés és a szeretet kovácsolja össze közösségünket.

(gyermek, szülő, dolgozó).

- A gyermekek érzelmi biztonsága megteremtésének alapfeltétele az ingergazdag, egészséges környezet biztosítása a harmonikus fejlődés érdekében.
- Toleráns, a másságot elfogadó, az egyéni értékeket figyelembe vevő, szeretetteljes, biztonságos, kiegyensúlyozott légkörrel vesszük körül őket.
- Segítjük őket abban, hogy személyiségüket felfedezzék, értékeiket elfogadják, egészséges önbizalommal rendelkezzenek (Én – erős gyermek).
Kommunikációs, metakommunikációs képességeik fejlesztésére nagy figyelmet fordítunk.
- Törekszünk arra, hogy tisztában legyenek a közösség erkölcsi rendjével, és

azt elfogadva érvényesítsék saját akaratukat.

- Érdeklődésükre alapozva biztosítjuk a tapasztalatszerzést, próbálkozásokat, felfedezést, kísérletezést.
- Nevelőmunkánk alapja a gyermek egyéni üteméhez igazodó pedagógiai tevékenységek szervezése.
- Figyelembe vesszük az eltérő fejlődési ütemet és az egyéni érzékenységi fázisokat, így segítjük őket abban, hogy pszichikus funkcióik a spontaneitás mellett optimálisan kibontakozhassanak.
- A tevékenységszervezés a gyermekekből, fejlettségi szintjükből, élményeikből kiinduló folyamat számára ad keretet, biztosítva számukra az optimális fejlesztést.
- Fontosnak tartjuk az óvodai tevékenységek között (játék – tanulás – munkajellegű tevékenység) az egészséges egyensúly megtartását, mindenkor figyelembe véve a gyermekek érdeklődését, életkori sajátosságait, akiknek legfontosabb tevékenységük a *játék*.

4. A MI ÓVODÁSAINK

- Óvodásaink, mivel nagyon szórt szociokulturális környezetből érkeznek, mi a körjük emelt **befogadó** környezettel biztosítjuk számukra, hogy megtalálják az egyéni érési ütemükhöz igazodó fejlődés lehetőségét.
- A ránk bízott gyermekeket a szülőkkel együttműködve nem alakítani akarjuk, hanem engedjük őket alakulni.
- A mi óvodásaink a felnőttek segítségével óvják, védik, folyamatosan alakítják környezetüket. Az együttes tevékenységekben megtanulják az együttműködést, az önérvényesítést, a társak elfogadását. Fogékonyak a jóra, szépre. Érdeklődnek a világ dolgai iránt, megismerve benne saját

értékeiket. Óvodásaink szívesen játszanak a zöld, tágas, változatos domborzatú, sok fajátékkal felszerelt udvarunkon. Mindez kielégíti az életkorukból adódó természet iránti kíváncsiságukat.

- A hozzánk járó gyermekeket **személyiségük szabad kibontakoztatásával** olyan szellemben neveljük, melyben minden gyermek számára **biztosítjuk az egyenlő hozzáférést**. Egymással toleráns, segítőkész, tevékeny gyermekekké válnak.
- Örömeiket lelik az ismeretszerzésben, kreativitásban, önmaguk fejlesztésében.
- Észreveszik a szépet, szeretik a rendet.
- Kialakul önállóságuk, önfegyelmeük.
- A mi óvodásaink boldog gyermekek!

GYERMEKKÉP

„A gyermek olyan világban él, melyben minden személyes, minden személyek közti kapcsolat. Világa nem tények és eszmék világa... benne nincs hely... rideg tárgyi igazság számára. A világ dolgai csak annyiban jutnak tapasztalása körébe... amennyiben azok vonzalomra és rokonszenvre épülnek.”

(Dewey)

5. A MI ÓVODÁNK

- Óvodánkban a ránk bízott kisgyermek test, lelki, szellemi szükségleteit homogén vagy vegyes összetételű csoportokban biztosítjuk.
- A családi légkör megteremtéséhez a csoportszobák terét úgy alakítottuk ki, hogy a gyermekek át tudják élni a közös együttléteket, de kihasználjuk

a kuckósítás adta lehetőségeket is.

- Külön gondot fordítunk a **ZÖLD-JELES NAPOK** által nyújtott személyiségformálásra.
- A gyermekek közötti kapcsolatokat áthatja a szeretet, a kölcsönös megértés, az egymásra figyelés, az önfegyelem és felelősség tudat.
- A gyermekek képességeinek fejlesztését a csoporton belüli folyamatokon kívül megfelelő szakemberek segítik.
- Segítjük őket abban, hogy iskolába lépésükre a beilleszkedésükhöz nélkülözhetetlen személyiségvonásaik fejlődjenek ki.

6. ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELTÉTELEI

6.1. Az óvodapedagógus személyisége

- Óvodai nevelésünk feltételrendszerének meghatározója az **óvónők személye**, tervező munkája, tudatos pedagógiai jelenléte, **modellértékű, mintanyújtó** tevékenysége.
- Olyan nevelési időkeretet alakítunk ki, melyben egyidejűleg, egymás mellett különböző tevékenységek zajlanak, és a gyermekek szabadon kapcsolódhatnak. (projekt).
- Óvodapedagógusaink nevelői attitűdjében az **elfogadó, támogató, bátorító, motiváló** segítőtárs a meghatározó tulajdonság. Pedagógus szerepe partneri, a gyermekekkel együttműködő, melynek során a **feltétel nélküli elfogadás, a gyermeket önmagáért való tisztelete vezérli**. Hatékony nevelésünkhöz alapvetően fontos a **pedagógus szuggesztivitása**, az érzelmi töltés megőrzésének képessége, hogy felnőttként is rá tudjon csodálkozni a körülötte lévő világra.

- **Kommunikációjában** hiteles, nevelési helyzetekben a gyermekkel való kapcsolattartásban úgy cselekszik, beszél, ahogyan érez. Mosolyával, gesztusaival, mimikájával motiváló, biztató metakommunikációjával átsegíti a gyermeket a nehézségeken.
- A vele való **tevékenységben biztonságban** érzik magukat gyermekeink, mert tudják, hogy az óvó néni személyében érdeklődésre, elismerésre számíthatnak. Segítőkész és segítségre kész állapotban van a gyermekek között, akihez bármikor fordulhatnak.
- Biztató, bátorító, bizalmat mutató a gyermekekkel szemben – ez önbizalmat ad! Ösztönző módszereivel elősegíti, hogy a gyermek aktívan vegyen részt **saját tanulási folyamatában.**
- Szakmai, pedagógiai **felkészültségében** rendelkezik a gyermek hatékony tanulását-, önmegvalósítását támogató, korszerű módszerekkel, eljárásokkal (kísérletezés, kipróbálás, vita, vélemény, tanakodás, kétely és vesztés, buzdítás, provokálás, gondolkodásra készítő kérdések). Változatos tanulási- és szervezési formákat alkalmaz.
- Szakmai felkészültségünkben fontosnak tartjuk, a **differenciáláshoz** kapcsolódó elméleti, módszertani ismeretek meglétét. A gyermekek fejlettségi szintjét szem előtt tartva **differenciálunk**, megváltozott körülmények között **visszatérő, ismétlődő** módon teret adunk a gyermeki tevékenységek gyakorlására.
- Olyan pedagógiai, **támogató környezetet** alakítunk ki a **hátrányos helyzetű,- halmozottan hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű** gyermekeink, nemzeti, etnikai kisebbség kultúrához tartozók számára a pedagógiai és tárgyi feltételrendszer megteremtésével, a csoportban dolgozók összehangolt munkarend kialakításával, amely személyiségüknek, mentális, optimális fejlődését szolgálja. Az ilyen környezetben a másság felé fordulás mindenkinek természetessé válik.
- A **speciális helyzetek**, igények ellátásának megfelelően speciális

szakembereket biztosítunk, törekedve a sajátos nevelési igény és az óvodai nevelés összhangjára. A hatékony ellátás feltételezi az ellátásban résztvevő óvoda pedagógusok és a szakpedagógusok közös tervezés feladatait, és a szakmai megbeszéléseket.

- A **szakpszichológus** folyamatos konzultációs alkalmakkal segíti az óvodapedagógus csoportban végzett munkáját a sajátos nevelési igényre vonatkozóan.
- Nevelőtestületünkben törekszünk az együtt élési esélyeket hordozó lehetőségeket biztosítani a kulturális egyenrangú megjelenítésével, az önazonosság megőrzésével.
- **Korszerű óvodapedagógiai módszerekkel, a szülőkkal való partneri együttműködéssel** kívánjuk az eredményes nevelő– fejlesztő munkát megvalósítani a **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekeink hatékony nevelése érdekében. (IPR)

6.2. A dajka

- A **dajka** a nevelő munkában társ és segítő, az óvodapedagógussal összehangolt munkája döntően hozzájárul az eredményes óvodai neveléshez. Fontos a nevelési év indítás előtti és év közbeni folyamatos munkatársi megbeszélés.

6.3. A környezet

- Óvodánk külső- belső kialakításakor elsődleges szempont, hogy annak berendezése igazodjon óvodásaink folyamatosan változó fizikai adottságaihoz. A kialakított terek alkalmasak gyermekeink mozgás és játék igényének kielégítésére a nap bármely szakában, számukra hozzáférhető módon.
- Helyi nevelési gyakorlatunk megvalósítását számos eszközrendszer segíti.

Rendelkezünk speciális helyiségekkel, mint **tornaszoba, só szoba, fejlesztő szoba** – az ezekhez szükséges felszerelésekkel.

- Mind a napi, mind a heti rend kialakításánál meghatározó szempont az óvodai tevékenységek közötti egyensúly megtartása. Elsődleges a játék, a gyermek önfejlesztésére fordított idő.
- A gyermek a játékban fejlődik leghatékonyabban, ezért a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányuló **célzott nevelői eljárásaink** ebben a színtérben valósulnak meg. Olyan élményforrásokat biztosítunk a gyermekek játéktevékenységéhez, amely motiválja a tanulást, ismereteket szerez benne, tanul, sikerélményekhez és örömhöz jut – így bontakozik ki teljes személyisége.
- Óvodásaink neveléséhez **biztonságos, egészséges** környezetet, megfelelő napirendet biztosítunk.
- Az **óvoda családdal való kapcsolattartásának** alapvető feltétele az intézményi kapcsolattartás formáinak kialakítása, működtetése. Óvodánk nyitott intézményként működik, engedünk a szülők számára betekintési, bekapcsolódási lehetőségeket. A folyamatos kapcsolattartás, folyamatos párbeszéd működtetése nélkülözhetetlen, a gyermekek fejlettségi állapotáról.

6.4. Az eszközök

Óvodánk rendelkezik a helyi nevelési gyakorlat megvalósítását feltételező eszközrendszerrel (körny. védelem, projekt ped., Montessori ped., Difer

6.5. Napirend

Óvodánk napirendjére jellemző a folyamatosság, a gyermeki igények, szükségletekre épülő működés.

Az óvoda nyitva tartása: 6.⁰⁰ - 18.⁰⁰ óra.

A szülők óvodahasználati igényét minden szeptember elején felmérjük, a nyitva tartás alatt az óvónők munka beosztásának prioritása: a gyermekek mellett mindig legyen óvónő!

NAPI PERIÓDUSOK

TEVÉKENYSÉGEK		TEVÉKENYSÉGEK MEGNEVEZÉSE
KEZDETE	VÉGE	
6.00	- 7.00	Ügyeletes óvó néni várja a gyerekeket
7.00	- 9.30	Érkezések nyugalmával kezdődik a csoport élete. Beszélgetés, egyéni élmények. Képeskönyv nézegetés, vagy beszélgető kör. Játékos, tapasztalatszerző, tevékenykedő délelőtt: Folyamatos játék, folyamatos tízórai, játékba integrált élmény feldolgozás.
9.30	- 10.30	Csendjáték, Montessori eszközökkel való tevékenység.
10.30	- 11.45	Intenzív mozgás a szabadban (élmények, tapasztalatok)
11.45	- 12.00	Testápolási teendők, készülődés az ebédhez.
12.00	- 14.45	Ebéd, kulturált étkezési szokások alakítása, halk, csendes beszélgetés. Pihenésre hangolódás, mesehallgatás, altatódalok, Pihenés.
14.45	- 17.00	Ébredés halk zenére. Folyamatos testápolási teendők ellátása, fésülködés. Uzsonna. Délutáni szabad játék, hazabocsátás.
<p>Só szoba használat szükség szerint napi, vagy heti 2 nap rendszerességgel, a csoportok beosztásával.</p> <p>Torna szoba használat nov.1.-től: heti egy napon mozgásos nap</p>		

7. A MEGVALÓSULÁS MEGKÜLÖNBÖZTETŐ KRITÉRIUMAI, DÖNTŐ TÉNYEZŐI

7.1. Érzelmi nevelés, szocializáció

Cél:

Érzelmileg gazdag, pozitív beállítódású, a társas viszonyokban magabiztos gyermek.

E folyamat feltétele az érzelmi biztonság, az elfogadás elvének érvényesítése óvodai nevelésünkben. Az elfogadás olyan, mint a termékeny talaj, ami lehetőséget ad az apró mag számára, hogy azzá a virággá váljon, amivé fejlődni képes.

Elfogadni ÖNMAGUNKAT, és egy MÁSIK EMBERT: ez a szocializáció kulcsa.

Így válnak konkrétá a közösségi elvárások, ezen az úton segítjük azoknak a szokásoknak értő gyakorlását, amelyek alapján óvodásaink ráéreznek: közösséghez tartozni jó.

Feladat:

Az érzelmi nevelés minden csoportban meghatározó. A teljes személyiség-fejlesztés, de ezen belül a megismerő tevékenység hatékonyságának feltétele az óvodáskorban az érzelmi motiváltság (intellektuális érzelmek).

Különösen fontos az erkölcsi, etikai érzelmek megalapozása:

- Tolerancia, tapintat, együttérzés, segítőkészség, szeretet
- Másik iránti fogékonyság, udvariasság
- Alapvető szocializációs szokások
- Idős emberek tisztelete
- Lakóhelyünk nevezetességeinek megismertetése (középületek, folyók,..)
- Haza iránti szeretet megalapozása
- A másság elfogadása (roma gyermekek, nehezen beilleszkedő gyermekek)

- A természet szeretete, óvó-védő viselkedéskultúra megalapozása.
1. Érzelmi nevelés terén fontos, hogy már az óvodába lépéskor kedvező hatások érijék a gyermekeket.
 - Érzelmekben megerősítve, elfogadó, derűs óvodapedagógusi attitűddel, szemlélettel, otthonos légkörben neveljük őket.
 - Az óvodai felvétel előtt személyes kapcsolat kialakítására biztosítunk lehetőségeket. Különböző tartalmi megjelenítésében: játszóház, ovi kukucska, Mikulás várás, stb...tervezett, szervezett formában.
 - A felvételt követően szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket. A gyermek biztonságát erősítve itt kerül sor a családlátogatás, személyes elbeszélgetés időpontjainak egyeztetésére.
 2. A nevelési év indítását megelőzően a csoport feltételrendszerét felülvizsgáljuk, felújítjuk és biztosítjuk a megfelelő eszközöket.
 - Gyermekek jele, nagy nyomtatott betűs neve, fényképe az öltözőszekrényen, az iratgyűjtős dosszién.
 - A csoportszoba berendezését az adott életkor tevékenységeinek jellegzetességeihez igazítjuk
 - Minden újonnan érkező óvodásunknál, évközben is lehetőség szerint elvégezzük az óvodába lépést megelőzően a családlátogatást, ahol a szülők nevelési módszereire, a gyermek megismerésére és az óvodára irányuló igényekre vonatkozó kérdésekre, intézményi szinten azonos anamnézis lapot töltünk ki.
 - Apró játékokkal készülünk az első óvodai napra, új gyermek esetében.
 - A csoportszoba kialakításánál biztosítjuk az egyéni elvonulást, pihenést: fekvésre, relaxálásra alkalmas, elhatárolt kuckók, sarkok létrehozásával, amely helyszíne a napindító beszélgetéseknek

- A szülői igényeknek megfelelő befogadási időszakot biztosítjuk, a bölcsődés gyermekek első két óvodai napján délelőtt a bölcsődei gondozónők közreműködését szívesen fogadjuk.
- A befogadás időszakában, az első két hétben biztosítjuk a személyi állandóságot, a csoportban dolgozó felnőttek egész napos, teljes jelenlétével, a csoport első kedves hagyományai bevezetésével.
- A gyermekeket reggeli érkezéskor az óvodapedagógus, nap, mint nap személyesen, szeretettel, hívogatóan fogadja, mind addig amíg erre egyénileg szükségük van.
- Az óvodáskor elején a tevékenységszervezések alkalmával kiemelt figyelmet fordítunk a nagy tér biztosítására annak érdekében, hogy a közös együttes tevékenységek (játék, dramatikus utánozó mozgás, vizuális tevékenységek, ölbeli játékok, közös beszélgetős összebújások, stb) során átélt öröm közben lehetőség nyíljon a „MI” és „ EGYÜTT” élményének megélésére.
- A csoportok életében megjelennek a csoport – és óvodai hagyományok, ünnepek, mint közös élmények, segítve ezzel a közösségi érzés alakulását.
- Az óvodába érkezés, az elalvás, az ébredés egységes elveken alapulnak, szertartásait (ceremóniáit) a tagóvodák egységesítik, szabályozzák.
- A gyermek életében egy személyes ünnepet ünneplünk az óvodában a hosszantartó hiányzások esetén a gyermekkel a folyamatos kapcsolattartást működtetjük.
- A személyes tárgyak gyűjtésének (otthonról hozott „kincsek”), kialakult rendszere van az óvodában (kincsesláda, kosár stb.)

Az érzelmi nevelés és szocializációhoz kapcsolódó tárgyi feltételrendszer:

- Apró ajándék készítése: (óvodába érkezés a gyermek egyik személyes ünnepe)
 - Fénykép, csoportnévsor
 - Nagy nyomtatott betűs gyermek nevek, jelek
 - Iratgyűjtős dosszié, névvel, fényképpel, jellel ellátva
 - Puha dunna, párnák, mesepárnák
 - Ceremóniákhoz: gyertya, magnó, zenei anyag
 - Csoportszimbólumok megjelenítése: csoportszoba ajtón, faliújságon
 - Csoportszoba neve, dolgozó felnőttek nevének feltüntetése
 - Csoportbáb, csoportot jelképező plüssfigura
 - Személyes tárgyak, „kincses kosár”, „kincses láda”
 - Megérkeztem tábla
 - Mosdóban jellel ellátott fogmosó pohár, fésű, fogkefe, törülköző tartó
 - Életkorhoz igazodó csoportszobai felszerelések: bútorok, nyitott polcok, játékeszközök, önkifejezéshez kapcsolódó eszközök
3. A szocializációs tervünk a gyermeki fejlettség megfigyelési eredményeire épül. *(Izd. megfigyelő lap)*
4. Intézményi szinten az óvónők elkészítik (09.20-ig) a csoportra vonatkozó szocializációs tervet. Célt, feladatot, módszereket terveznek meg az alábbi területeken:
- egészséges életmód szokásainak kialakítására
 - az érzelmi biztonság kialakításának megteremtésére
 - a közösségi nevelés szokásaira, a játékra
 - és az élmény és tevékenység kínálatra
5. Az éves tevékenységi tervek szocializációs feladatainál tervezzük a közösségi élet, a magasabb rendű, erkölcsi, akarati, esztétikai érzelmek, a magatartási -

viselkedési tulajdonságokat fejlesztő, valamint az állampolgári nevelést megalapozó nevelési feladatainkat. (patrióta-lokálpatrióta nevelés).

Alapvető szempont, hogy a gyermek életkori sajátosságait, egyéni szükségleteit, a tiszteletet, az udvariasságot a felnőttek és a gyermekek betartsák egymással szemben.

6. Óvodásaink elsődleges tevékenysége a játék, amely a társas kapcsolatok alakulásának feltétele a gyermeki önkifejezés megvalósulásának színtere.

- az óvónők folyamatosan a gyermekek között tevékenykednek, együttjátszanak, kezdeményezéseik, játék ötleteik, utánzó, minta lehetőséget biztosítanak.
- olyan játékelményekhez juttatják a gyermekeket, amelyben a közösségi „mi”- élmények megélését erősítik.
- óvodáinkban a nyugodt játéklétkör megteremtésével, szabad játék és tevékenység választással segítjük a gyermeki együttműködés képességeinek fejlődését.
- A gyermekek önálló kezdeményezéseinek, tevékenységeinek, önkifejezéseinek teret adunk, biztosítva ezzel, hogy játékötleteiket, tevékenységeiket megvalósíthassák.

7. Az óvodai csoportban,- mint szocializációs színtérben,- a sokszintű integráció (HHH,SNI, nemzeti, etnikai) együttnevelés adta feladataira az óvodapedagógus a nevelési év indítását megelőzően, elméleti megalapozottsággal, tervezésével, feltételrendszer megteremtésével készül fel a gyermek fogadására.

Az egyéni fejlődési utak lehetőségét felismeri a gyermek személyiségének alapos feltérképezésével, megismerésével.

Önazonosság megtanítását a felkészült pedagógus célzott pedagógiai eszközökkel segíti:

- Közös élményeket biztosít a közös játéktevékenységhez, melyekben megjelennek a gyermek egyéni értéktöbbletei, módot ad egymás megismerésére, a társas érintkezésre.
 - Olyan tevékenységeket szervez, amely módot ad a közösség számára megismerni az egyéni sajátosságok értékeit, a közösség szerveződésre.
 - Az óvodai hagyományok, ünnepek tartalmában bővítjük, és egymás mellett egyenrangúan megjelenítjük az identitás megőrzéséhez a különböző kulturális értékeket.
 - Az óvodai csoportba járó külföldi gyermek célországáról, olyan tudás elemeket (népszokások, vers, ének) közvetítünk, amelyeket a magyar óvodások is megértenek és tudják kötni a már meglévő ismereteikhez.
 - Az előítéletek kialakítását úgy próbáljuk megelőzni az adott óvodai csoportban, hogy változatos csoportformákat alkalmazunk és a feladatokban differenciálunk – növeljük a csoport kohéziót.
8. A **szocializáció intenzív időszaka** nagyszerű lehetőségeket, helyzeteket hordoz a gyermekekkel folytatott beszélgetésekre, ölbeli játékokra, mely élmény és tevékenységkínálatát az óvodai évek alatt az óvónő folyamatosan, tudatosan tervezi.

Óvodáskor elején: a szocializációs folyamat intenzív szakasz időkerete az első félév.

- Legfontosabb feladatunknak tekintjük, hogy a gyermek érzelmileg megnyugvást találjon az új környezetben
- A gyermekek bevezetése az óvodai tevékenységekbe, a hozzájuk kapcsolódó szokások, szabályok megalapozása

- A gyermekek szocializációs fejlettségének megfigyelése a közösen elfogadott intézményi szintű megfigyelési lap alapján- január 15
- Az óvónő elkészíti a szocializációs tervet az óvodai élet kezdeti időszakára vonatkozóan-szeptember 20.

Óvodáskor közepe:- a szocializációs folyamat intenzív szakasz időkerete az első két hónap

- Az év eleji visszaszoktatás fő tartalmi elemeit az előző évben megélt közösségi élmények adják, a kialakított jó szokások felelevenítése, ismétlődő helyzetekben történő gyakorlása és az új szokáselemek beépítése adja.
- A gyermekek szocializációs fejlettségének megfigyelése a közösen elfogadott intézményi szintű megfigyelési lap alapján- szeptember 15
- Az eredményekre épülő szocializációs tervet készít- szeptember 20
- Megvalósulását nyomon követi, kiértékeli, az intenzív szakaszt lezárja

Óvodáskor záró szakaszában: szintén az első két hónap a szocializáció intenzív szakasz időkerete

- A nyár utáni visszatérés együttes élmény, közös öröm!
- Erősítjük a gyermek- gyermek közötti társas kapcsolatokat, a kooperációt és együttműködést a tevékenységekben és a munka jellegű feladatokkal bővül az óvodai tevékenység repertoár.
- A csoporttal közösen kialakított szokásokkal, szabályokkal erősítjük az összetartozás érzését

- Az óvónő szocializációs fejlettség megfigyelését, tervezését az előző évhez képest végzi

7.2. Játék, élményen alapuló tanulásszervezés

Cél:

- Nyitott, motivált és érdeklődő gyermek, aki az iskolai életre alkalmassá válik.
- Az **anyanyelvi nevelés** – az értelmi fejlesztés megvalósulása során kiemelt szerepet kell, hogy kapjon a beszélő környezettel a helyes minta és szabályközvetítésével az óvodai nevelő tevékenységben.
- Olyan óvodai tevékenység biztosítása, amely a gyermeki kíváncsiságra, érdeklődésre építve nyújt lehetőséget a gyermek változatos tevékenykedéséhez. A közös felfedező helyzetek, az együttes tevékenységek a sok-sok kérdés és felelet, az utánzások jó alkalmat teremtenek a spontán tanulásra.

Feladat:

1. Az óvónő teremtsen olyan élményszerű környezetet, amely ösztönzi a gyermek megismerési, - tevékenységi vágyát, kíváncsiságát, természetes beszédkedvét:
 - Felszabadult csoportléggkört teremt
 - Kedvet csinál a beszélgetéshez
 - Odafordulást, érdeklődést mutat a gyermek felé mondandója iránt (nem értékeli, javítja azt)
 - A gyermek érdeklődéséből fakadó élményeket szervez, amelyek érzelmi azonosulást váltanak ki, bevonttá, érdekeltté teszik őt a megismerési folyamatba – aktív, cselekvő, alakító, partneri

szerepben.

2. Feladata, hogy a gyermek számára a tanulási helyzetet olyan módon teremtsen meg, hogy a gyermek szabad választása, egyféle ismeret különböző módon való megmutatása, megtapasztalása érvényesüljön.

7.3 Egészséges életmódra nevelés

Cél:

Egészséges életvitel igényének alakítása, egészségvédelem, a gyermek egészségének óvása, megőrzése, betegség megelőzés, kulturált egészség megőrző, környezete védelmében és megvalósításához kapcsolódó szokások alakítása

Feladat:

1. Az óvodapedagógus teljes életvitelével, megjelenésével, beszédével természetes módon képviseli az egészséges életvitel, életmód igényét a gyermek felé. Attitűdje, hozzáállása, szemlélete, minden helyzetben ezt erősíti. Mintaadó szerepe döntően meghatározó abban, hogy a gyermek egészséges életvitel iránti igénye kialakuljon.
2. Az óvodai nevelés minden területén biztosítja az óvodapedagógus az egészséges életmód és kulturált életvitel, az egészséges és biztonságos, a betegségmegelőzés feltételeit.

Az egészséges életmódra neveléshez kapcsolódó feltételrendszer:

- Napirend
- Torna szoba
- Sós szoba

- Vitamin nap
- Csoportszoba speciális eszközei:
 - ☺ só lámpa
 - ☺ aroma mécses
 - ☺ hideg párasító

8. ÓVODAI TEVÉKENYSÉGI FORMÁK

8.1. Játék

Óvodai nevelésünk legfejlesztőbb tevékenységének és leghatékonyabb eszközének a játékot tekintjük, melyben legjobban valósul meg a gyermek önkifejezése. A játék – szabad- képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete. A játék kiemelt jelentősége az óvodai napirendünkben és időbeosztásunkban is oly módon épül be, hogy játékokra a lehető legtöbb időt biztosítjuk minden nap visszatérő módon óvodásaink számára.

A derűs, kiegyensúlyozott légkör megteremtésével, olyan csoportlégkört alakítunk ki, ahol a gyerekek minden nap visszatérő módon, hosszantartóan, zavartalanul játszanak.

A különböző játékformák és azok tartalmának gazdagításához nagyon sok közös élményt biztosítunk, mely a gyerekek képességeinek fejlődését segítik elő. Így válhat a játék a személyiségfejlesztés alapvető eszközévé.

A játéknak a kreatív személyiségfejlesztésben értékes mozzanata a szerepjáték, melyben az együttműködés általános szabályait erősítjük, a társas kapcsolatokat mélyítjük. A játékokon belül a szabályjátékokat azért alkalmazzuk tudatosan, és gyakrabban, mivel ezek egyes fajtái a gyerekek értelmi képességeit fejlesztik. A különböző mozgásos játékokkal alakítunk ki új mozgásformákat, az ismert

mozgások ismétlésével, gyakorlásával mozgásfejlettségük tökéletesedését segítjük elő. A különböző játéksituációk kialakulása során sokféle tapasztalatot szereznek a gyerekek, mely kihat értelmi képességeik fejlődésére. Tapasztalatot szereznek a világ dolgairól, eseményeiről, megismerkednek tárgyakkal, azok tulajdonságaival fejlesztve érzékelésüket, észlelésüket, megfigyelőképességüket, emlékezetüket, képzeletüket, gondolkodásukat. A gyerek egyéni ötletei, elgondolásai és elképzelései tág teret adnak a kreatív megnyilvánulásoknak.

8.1.1. A játék szerepe

Cél:

Jót és jól játszani!

Az óvodai közösségben át élt örömteli játék során a gyerekek egymás közötti társas, baráti kapcsolataik alakuljanak, közösségi normák és - szabályokhoz való szokásokban megerősödjenek azt más élethelyzetben is alkalmazni tudják, ezáltal fontos szociális készségeik, képességeik fejlődjenek.

Szükséges eszközök:

Óvodáskor elején:

Gyakorló játék: nagyméretű fagyöngyök, húzogatós-tologatós játékok, Montessori kanalizációs eszközök.

Szerepjáték: 3 db öltöztethető baba, 1 db babakocsi, 1 db orvosos játék eszközei.

Dramatizálás: változatos ruhák, fejfedők, kalapok, kendők, Három pillangó mese dramatizáló eszközkészlete.

Építő-konstruáló játék: 1 db gurulóladás fakocka készlet, nagy elemekből álló építő készlet, állatfigurák.

Szabályjáték: 3 db nagyméretű puzzle, 1 mesekocka készlet, Montessori rózsaszíntorony, 1 labda.

Képességfejlesztő játék: 2-3 féle

Barkácsolás: félkész síkbábok biztosítása, elromlott játékeszközök közös javítása

Óvodáskor közepén

Gyakorló játék: apróbb gyöngyök, gombok fűzéshez, Montessori keretek.

Szerepjáték: fodrászos játékhoz fésűk, hajszárító, csavarók, tükör, köpeny; orvosos játékhoz orvosi táska, köpeny, mentődoboz készlet; 4-5 db öltöztethető baba, babaszobai főző-tálaló játékeszközök.

Dramatizálás: kalapok, kendők, fejdíszek, fejmaszkok, szoknyák, blúzok, egyensapkák.

Építő-konstruáló játék: 1 db gurulóládás fakocka készlet kiegészítve apróbb, színes fakockákkal, tüske építő, állatfigurák.

Szabályjáték: labda, képdominó, apróbb puzzle, kártyák, képes kirakók.

Képességfejlesztő játék: 3-4 féle

Barkácsolás: játékeszközök kiegészítéséhez ollók, textilek, ragasztók, természetes anyagok (ágak, gesztenye, makk).

Óvodáskor végén

Gyakorló játék: többféle tészta, apró gyöngyök, gombok fűzéshez.

Szerepjáték: kötények, kendők, babaszobába igazi eszközök, orvosos játékhoz műtősruha, infúziós cső, orvosi táska.

Dramatizálás: kalapok, fejdíszek, maszkok, menyasszonyi és egyéb ruhák, fátylak, egyensapkák, korona, palást, varázspálca.

Építő-konstruáló játék: tüske, Lego, pötyi, apró fakockák, állatfigurák.

Szabályjáték: legalább 5 féle társasjáték, számdominó, kártyák, apró puzzle.

Képességfejlesztő játék: 5 féle

Barkácsolás: félkész eszközök, a természet kincsei, fogók, kalapács, nagyméretű, tompa végű tűk, fonalak.

8.2. Mese, vers

Cél:

Óvodásaink megismerjék, megszeressék a magyar, népi, klasszikus és kortárs irodalmi alkotásokat, melyek segítik a gyermek érzelmi – értelmi és erkölcsi fejlődését.

A gyermeki önkifejezés során óvodásaink bátran megnyilvánuljanak, a mese varázslatos népi elemei mozgósítják fantáziájukat, képzeletüket, amelyek a gyermek külvilágra irányított megismerési törekvéseit segíti.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés hatására a gyermekek alkotó módon átéljék a saját mese – vers alkotás örömét, a élményfeldolgozás folyamatában kreatívan, változatos önkifejező módon jelenítik meg a belső népi világukat.

Feladat:

1. Az óvodapedagógus megalapozott szakmai, módszertani tudással rendelkezik:
 - Az életkornak, a gyermeki érdeklődésnek megfelelően kiválasztja és tervezi az irodalmi alkotásokat, melyek képszerű, fantáziára ható bemutatása élményt nyújt.
 - Szakmai felkészültségének egyik alapja, hogy rendelkezik „Irodalmi tárházzal”, ami színesíti, gazdagítja a természetes, spontán és tervezett módon megjelenő verselést, mondókázást, mesélést.
 - Az óvónő előadás módja élményszerű, használja a szép magyar nyelv kifejezéseit, ritmusát, szófordulatait, hangsúlyait, hangfestéseit, az érzéseit, gondolatait metakommunikációval is közvetíti a gyermek felé.
 - Az óvónő a csoport kedvenc meséjét szívesen, lehetőség szerint emlékezetből meséli.

- Az óvónő megteremti az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkört, ahol meghitt, személyes kapcsolatot alakít ki a gyermekekkel.
- Kialakítja a megfelelő, nyugalmas színteret (mesesarok), annak szertartásait, szimbólumait, amely alkalmat ad a mindennapos mondókázásra, verselésre, mesélésre.
- A gyermeki önkifejezéshez és az önkifejezés kombinálásához (vizuális, mozgás), életkorhoz igazodó, motiváló, esztétikus, változatos eszközöket biztosít.
- **Az óvodánkba kerülés időszakában** a gyermek érzelmileg labilis, a felnőtt közelségére vágyik. Fontos, hogy megadjuk számukra az érzelmi biztonságot, a testi közelség személyes érzését biztosítsuk.
- Ezért kezdetben ölbeli játékokat, cirógató-simogató, ujjkiszámoló, höcögtető, lovagoltató mondókákat játszunk. Az ölbeli játékok hallgatása, játssza ebben az időszakban mint egy a szocializáció megkönnyítésére, az érzelmi biztonság megteremtésére irányulnak. Kedves és megnyugtató tevékenység ekkor még a leporellók nézegetése, a mesék, képolvasások hallgatása hozzánk bújva.
- Az általunk kínált versanyag ezt követően is döntően népi mondókából, valamint zenei hatású rövid, néhány soros versekből tevődik össze. Gyakran kísérjük ezeket játékos, utánzó mozdulatokkal. Témájuk kapcsolódik a mindennapi környezeti jelenségekhez, az évszakok változásához és a megélt óvodai élményekhez. Ebben az időszakban a mesék – amelyek meghallgatására mindennap sor kerül – egyszerű cselekményűek vagy ritmikusan ismétlődőek, láncmesék.
- **Későbbiekben a verseket**, mint témához kapcsolódó hangulati elemeket jelenítjük meg, fontosnak tartjuk a vershallgatás örömeinek biztosítását is. A versanyag konzekvensen a népművészet anyagából táplálkozik, de egyre szívesebben fordulnak gyermekeink a humoros, vidám, groteszk, hosszabb terjedelmű, fantáziavilágból merítkező műalkotások felé.

Szívesen és önkéntelenül megtanulnak ezek közül néhányat. Szeretik a *fiktív* és *halandzsa* szövegű kiolvasókat.

- A gyermekeink közötti kapcsolatok fejlődése előbb-utóbb szükségessé teszi, hogy érdeklődésük az egyre hosszabb terjedelmű *kiszámoló*, *párválasztó*, *felelgető*, *csúfolódó*, *hintázó*, *labdázó* tartalmú népi mondókák felé fordulnak. Ezeket gyorsan megtanulják, játékaikban alkalmazzák.
- Szintén kedvelt napi tevékenységül az egyre bonyolultabb szerkezetű mesék hallgatása. A mesék kezdetben *állatmesék*, majd *tréfás mesék*.
- **Az óvodáskor végén** pusztán élményt adó mesehallgatást, fokozatosan felváltja a belső azonosulás, általuk a szorongásaik feloldódnak, és számukra egyben feloldást és megoldást kínál. A kedvenc mesehőssel azonosulnak játékukban, beszédükben, viselkedésükben. Játéktevékenységeik során megjelennek a mesei szituációk a mesehelyzetek, mesehősök karakterének modellálása, ez vezet a dramatizálás spontán kialakulásához.

A tündérmesék megjelenése maga a csoda! A mágikus gondolkodás a fantáziavilág oly mértékben leköti a gyermeket, hogy a hosszabb terjedelmű, folytatásos meséket is befogadják.

A belső képvilágban átélt érzelmek, helyzetek, szerepek oly módon jelennek meg tevékenységükben, hogy dramatizáló vágyukhoz megteremtik a számukra megfelelő feltételeket: eszközt, jelmezt, díszletet. Az önkéntes dramatizálás a mi óvodai életünkben hosszabb időn át napról-napra áthúzódó folyamat.

A mágikus gondolkodás fejlődése során az eredeti mesétől elrugaszkodva a saját maguk által kialakított történet szerint dramatizálnak: ezzel saját játéktevékenységüket is továbbfejleszthetik.

Minden csoportban 1 db bábparaván, és különböző típusú bábok a következő mesékhez:

-3-4 évesek

- A két kicsi bocs meg a róka
- A répa
- Három pillangó

-4-5 évesek

- Visszajött a répa
- Az aranyos tarajos kiskakas
- Nyakigláb, Csupaháj, Málészáj

-5-7 évesek

- Brémai muzsikusok
- A három nyúl
- Az aranyszörű bárány

A fejlődés várható eredménye:

A gyermek irodalmi hatások hatására szívesen mondanak, verseket, dramatizálnak el meséket, történeteket. Szívesen meghallgatnak új verseket, verses meséket, a mese szövegfordulatait használva önállóan mesélnek.

A történetek, elbeszélések mesék humoros mondanivalóját megértik.

Óvodásaink szeretik a verseket, meséket az irodalmi alkotásainkhoz fűződő pozitív érzelmi viszonyuk megerősödik, későbbiekben jelentőséggel bír olvasóvá nevelésük folyamatában.

Szükséges eszközök:

Óvodáskor elején:

Leporelló 8-10, nagyalakú képeskönyv 3-4, kalapok 2-3, kendők 2-3, kötények 2-3, szoknyák 2-3, mellények 2-3, állatos fejdíszek 2-3.

Bábok: ujj-, gyűszű-, zacskó-, kesztyű-, fakanál báb 5-6 fajtánként.

Óvodáskor közepe:

Képeskönyvek, meséskönyvek 10-12 db.

Kalap 3-4, mellény 2-3, palást 3, korona 3, fátyol 3, hosszú szoknya 3-4, vállkendő 2-3, fejkendő 2-3, állatos fejdíszek, botok, kosarak, nagyméretű textíliák, bokor, fa, arcfesték, tükör.

Óvodáskor vége:

Verseskönyvek 3-4, mesés- és elbeszélő könyvek 2-3, óvodás újságok 2-3, szövegek- találós kérdések gyűjteménye, fejdíszek 10-12, kalap 3-4, mellény, bekecs 2-3, tarisznya 2, palást 2-3, korona 3, szoknyák 3-4, vállkendő 2-3, fejkendő 2-3, kötény 2-3, fátyol 2-3 fák, bokrok, nagyméretű színes textíliák, arcfesték, tükör.

Bábkészlet: természetes- termény- és fakanál báb 4-5, kesztyű- és ujjbáb 10-12, lámpa, mobilizálható bábparaván.

Csoportjainkban meglévő mesekönyv készlet minimum:

- Gyermekirodalmi szöveggyűjtemény
- Cini-cini muzsika
- Saját versgyűjtemény
- Benedek Elek: Világszép nádszálkisasszony
- Icinke-picinke (Magyar népmesék)
- Roma mécs – Tuza Tibor összeállítása (roma mondókák, versek, énekek, mesék, kiszámolók)
- Csoportonként beszerzett, folyamatosan bővülő egyéb mese-és Verseskönyvek

8.3. Ének, zene, énekes játék

Cél:

A szolnoki óvodások a mindennapi tevékenységeikben szívesen énekeljenek, mondókázzanak, játsszanak énekes játékokat, a zenélés örömet nyújtson számukra és másoknak.

Igényesen válogatott művészeti alkotások hatására fejlődjenek zenei képességeik a ritmus, ének, hallás, mozgás és a kreativitás területén.

Feladat:

1. Az óvodapedagógus megalapozott szakmai – módszertani tudással rendelkezik:

- Igényes a zenei anyag kiválasztásánál (népdalok, népi játékok, klasszikus – és kortárs művészeti alkotásokból válogat) a gyermekek életkorához igazodóan, rendelkezik zenei anyag gyűjteménnyel.
- Figyelembe veszi a zenehallgatási anyag kiválasztásánál a nemzetiségi, etnikai kisebbségi kultúrát, a gyermekek hovatartozását.
- Előadásmódja, tiszta éneklése, mozgáskultúrája, hangszerhasználata, kommunikációja mindennapi pozitív zenei élményt jelent a gyermekek számára.
- Változatos módszereket alkalmaz a gyermekek zenei képességének és a készségek fejlesztéséhez (éneklési, hallás, ritmus, harmonikus – esztétikus mozgás).
- Derűs, oldott légkör megteremtésével a zenei eszközök szabad választásával, az óvónő zenei élménynyújtásával elősegíti a gyermekek pozitív viszonyulását a zenéhez.

Óvodánkban kezdetben az énekhallgatás, altatódalok szorosan összefonódva jelennek meg óvodásaink életében a mese-vers területén jelzett ölbeli játékokkal. Céljuk, hatásuk is ugyanazt szolgálja: a kisgyermek kiegyensúlyozott, derűs lesz. Biztonságban érzi magát az ismétlődő mozdulatok, testközelség hatására.

A kezdeti szocializációs szakasz ideje alatt az ölbeli játékok (lovagoltató, arcsimogató, tenyércsiklandozó, altató, csipkedő, tapsoltató stb.) sz-m hangkészletű emelthangú népi mondókák, ill. mondókák játszása közben a tapintásos érzékeléssel a szeretetkapcsolat és biztonságérzet kialakítása történik.

Az óvodai élet során tevékenységhez, élményhez kapcsolódóan többször adunk lehetőséget arra, hogy új dalokat, egyszerűbb utánzó mozgással kísért dalos játékokat, mondókákat halljanak és abba önkéntelenül be kapcsolódhassanak.

Az óvodáskor középső szakaszában gyermekeink természetes igényévé válik a napi szinten megjelenő óvodai élethez kötődő énekek, dalos játékok, mondókák játszása, valamint ezeket spontán is kezdeményezik. A zene hallgatása és az ebben megélt érzelmek kifejezése esetenként mozgásukban is megjelenik. A zenei élmény interiorizálódása eredményezheti azt is, hogy szöveges mondanivalójukat a saját maguk által kitalált egyszerű hangkészletű „dallamocskákban” jelenítik meg.

Az óvodai élet utolsó szakaszában a gyermeki személyiségfejlődés és az addig megélt zenei élmények kialakíthatnak egy olyan belsővé vált zenei igényt és ismeretanyagot, amely a gyermeki tevékenységekben önkéntelenül és adott esetben szándékosan is (sajátos gyermeki produkciók) megjelenik.

A tevékenységekben spontán kezdeményezett dalos játékok, népi gyermekjátékok jellegében megjelennek a fiús karakterű és a lányka játékok. Az élő dalok - a hangszeres előadások - a komolyzene (gépi- és esetlegesen élő) hallgatása a gyermekeknek esztétikai élményt ad, ízlésük, fogékonyságuk és a kapcsolódó improvizációs mozgásformák egyre fejlettebbé, magasabb rendűvé válnak.

A fejlődés várható eredménye

Óvodáskor végére különböző tevékenységek közben örömmel és szívesen énekelnek gyermekeink maguk és mások gyönyörködtetésére. Spontán kezdeményeznek dalos játékokat.

Életkoruknak és saját adottságaiknak megfelelő hangterjedelem tartományában tisztán énekelnek. Érdeklődéssel hallgatják az óvó nénijük és egymás énekes vagy hangszeres játékát.

Gyermekeink megtalálják a szépséget a közös éneklésben, az ezt kísérő mozgásformákban és a ritmusban.

A jeles napjainkhoz kapcsolódó népdalok, néptáncok, népi játékok által zenei identitásuk erősödik. Improvizációs mozgásukra egyrészt jellemző, hogy a zene jellegétől függően egyszerű néptánc elemeket motívumokba fűznek.

Másrészt a komolyzenére történő improvizatív mozgásukban a zene hangulati átadása kifejeződik.

Az ebben a korban már megjelenő önkifejezés a kreativitásnak úgy ad teret, hogy az esetleges saját improvizáció kiegészítésére hangulati elemként a csoportban található eszközök, hangszerek közül választ – így önálló alkotást, zenei produktumot hoz létre.

Szükséges eszközök:

- Hangtár: - CD lejátszós magnó
 - CD lemezek
 - kazetták -környezetünk hangjai
 - komolyzenék (Himnusz, Szózat, Vivaldi: Négy évszak)
 - népzene
 - altatáshoz, ébresztéshez zenei gyűjteménytár

- Eszköztár: -ritmushangszerek (ritmusbotok, dob, csörgődob, cintányérok, pálcák, csengő, triangulum)
 - népi hangszerek (kasztanyetták, fedők, fakanalak, karcsörgő)
- dallamjátások (furulya, metallofon vagy xilofon, 2 db népi eszköz)

8.4 Rajzolás, mintázás, kézimunka

Cél:

Óvodásaink az önkifejező tevékenységek során, alkotómódon az ábrázolás különböző formáival és eszközeivel átéljék és újraalkossák élményeiket, ezzel is gazdagítva belső képi világukat.

Az őket körülvevő környezetben nyitottak az esztétikai élmények befogadására, melyek erősítik esztétikai igényességük kialakulását.

Feladat

Óvodapedagógus megalapozott szakmai, módszertani, vizuális technikai tudással rendelkezik:

- Életkorhoz és fejlesztéshez igazodóan megteremti az optimális feltételeket (biztosítja a rajzolás, festés, mintázás, térbeépítés, kézi – munka, képalakítás, az ábrázolás különböző formáihoz a megfelelő mennyiségű, minőségű differenciált anyagokat, eszközöket.
- Az egyéni és közös élmények szervezésével, az elmélyüléshez elengedhetetlen kellő idő biztosításával megteremti az alkotó légkör alapját.
- Megismerteti a gyermekeket az eszközök használatával, a rajzolás és mintázás és kézimunka technikai eljárásaival.
- Az esztétikus környezet biztosítása és a környezet esztétikai, jelenségeiben, művészeti alkotásokban történő együtt gyönyörködés.

A rajzolás folyamata:

Óvodánkban kezdetben nagy ívű papíron, vastag zsírkrétával firkálgatnak, később vékonyabb zsírkréta, táblakréta, majd ceruza következik.

A rajzfejlődés folyamata:

Szándéktalan firka, szándékos firka, lengővonalas firka, körvonalas firka, képi elemek megjelenése, spontán alakulás, szimbólum megjelenése, emberábrázolás szándékának megjelenése, fej-láb ember, felismerhető formák, finomodó részletek.

A fejlődéssel egyidejűleg alkalmunk nyílik különféle rajztechnikák kipróbálására is: filctoll, grafit.

A megfelelő finom mozgás kialakulása után képesek különféle ritmikus sordisz folytatására. Előbb igen széles sorközben, majd egyre keskenyebben is, kezdetben két, majd több forma ismétlésével.

Az óvodáskor végén bátran, örömmel, lendületes vonallal rajzolnak, törekednek a részletek megjelenítésére.

A fejlődés várható eredménye:

6–7 éves óvodásaink képesek arra, hogy vizuális tevékenységüket megszervezzék – eszközök, helyi alapanyagok használata -, a választott tevékenységet örömmel, jókedvvel, elmélyülten végezzék. Befejezése után a használt, elmosott eszközöket, az alapanyagokat és a kész munkát a megszokott helyre teszik.

Az óvodáskor végére magabiztosan elsajátítanak többféle vizuális technikát (pl. kasírozás, gipszöntés, szövés, fonás, szalmázás), a különféle eszközöket tisztán és helyesen használják, anélkül, hogy tevékenységük közben társaikat zavarnák. Élményeiket, érzelmeiket, gondolataikat szívesen fejezik ki rajzban vagy egyéb vizuális tevékenységben. Árnyalt színhasználattal és forma-kialakítással

tevékenykednek. Alkotásaikban és környezetükben felismerik a „szépet”, és megpróbálnak törekedni annak kialakítására.

Szükséges eszközök:

Óvodáskor elején:

Termékek, kavicsok, ágak, homok, liszt, gríz, agyag, gyurma, nagyméretű papír, különböző minőségű papírok, textil.

6 alapszínű tempera, festőszivacs, parafa dugó; 2-2 korongecset, pemzli, laposecset.

Nagyméretű gombok, nagylyukú gyöngyök, papírdobozok, balkezes eszközök. Marokkréta, aszfalt kréta.

Óvodáskor közepe:

Só, liszt agyag, gyurma. Többszínű tempera, 6-os vízfesték, különböző minőségű papírok, A/3-as, A/4-es rajzlapok. Ecsetek 6-os, 8-as. Gyermekragasztó, olló (balkezes is) gyöngyök, textíliák, dobozok, fonalak, 12 színű zsírkréta, vastag ceruza, hurkapálca, fogvájó.

Óvodáskor vége:

Filctoll, grafit, ragasztók (különböző funkció), gipsz, viasz zsírkréta, vékonyceruza, háromoldalú ceruza. 12 színű vízfesték, 24 db-os tempera, ecsetek 6-os 8-as. Textíliák, tűk, cérnák, ollók (balkezes, hullámos... stb.) fonalak (különböző vastagságú) gyöngyök (különböző méretűek), szalma, dobozok (különböző méretű), papírféleségek (hullám, tafett, csomagoló, másoló ...stb.)

8.5 Mozgás

Cél

A hozzánk járó gyermekek testi szükségleteik és igényüknek megfelelően szívesen és örömmel mozogjanak a nap bármely szakaszában.

Szervezett, rendszeres mozgástevékenységek szervezése által váljanak edzetté, erősödjének, mozgásos tapasztalataik gazdagodjanak, testi képességeik –erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség - fejlődjenek.

Feladat:

1. Csoportszobában, folyosón, tornaszobában megteremti a mozgáshoz szükséges biztonságos környezetet, teret, biztosítja változatos eszközöket.
2. Feladat az örömteli és biztonságos mozgáshoz szükséges jó szokás – szabályrendszer kialakítása.
3. Éves tevékenységi tervben életkori sajátosságához igazodóan, a gyermek testi képességeinek fejlesztésére irányulóan, tudatosan egymásra épülve tervezni a szervezett mozgásos tevékenységeket.
4. A mozgások kivitelezéséhez nélkülözhetetlennek tartjuk, hogy óvodásaink és az óvodapedagógusok mozgásra alkalmas, kényelmes ruhába öltözzenek át.
5. Napi rendszerességgel biztosítja a szabad levegőn való tartózkodást, heti rendszerességgel tervezi az udvari változatos mozgásokat, mozgásos szabadjátékokat, csapatjátékokat, sport – és versenyszerű játékokat, melyek által a gyermekek testi képességeik fejlődnek, a társra figyeléssel társkapcsolataik megerősödnek.

- *Hogyan biztosítjuk óvodánkban a mozgás dominanciáját?*

- Napi periódusunk folyamán kiemelten biztosítjuk az udvari intenzív mozgás tudatos megszervezését.

- Projekt periódusunkba illesztve heti egy alkalommal mozgásos napot szervezünk. Ezen a napon speciális mozgásteret biztosítunk óvodánk tornaszobájában. A mozgás aktuálisan szükséges eszközrendszerét kínáljuk a gyermekeknek.

A gyermekeknek érkezéstől (tornaruhában lépnek a csoportba) az együttes tízóraiig lehetőségük van különböző mozgásformák választására.

- *Melyek ezek?*

- Mozgásfejlesztő eszközök szabad választása, önkéntes mozgásos játékok (intenzív szabad mozgás)
- Testnevelési játékok
- Óvodai testnevelés mozgásanyaga

Ezeknek a mozgásformáknak az idő és sorrendisége a gyermeki igénytől függ.

A tevékenységformák közötti átvezetést biztosítjuk az alábbi lehetőségek közül választva:

Relaxálás, anyanyelvi játékok gyakorlása, speciális preventív mozgásfejlesztés (lábstatika, tartásjavítás), és egyéb speciális mozgásformák (improvizáló – és egyéb mozgás).

A nap időtartamának megszervezésekor figyelemmel vagyunk az egyéni eltérésekre. Ezen a napon megnöveljük a szabadban tartózkodás idejét is.

8.5.1. INTENZÍV SZABAD MOZGÁS CSOPORTBAN, SZABADBAN

Az intenzív szabad mozgás feladatainak megvalósítása érdekében minden lehetőséget kihasználva tervezzük projekteinkben éves feladatainkat, és szervezzük napi periódusunkat.

A gyermekek napi életritmusát, napirendjét úgy alakítjuk, hogy egész nap biztosítva legyen számukra a megfelelő hely és eszközök a mozgásos

tevékenységekhez a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

Óvodánkban a csoportszobák alapterülete – átrendezéssel, friss levegő biztosításával – megfelelő lehetőséget nyújt az intenzív szabad mozgáshoz. A csoportszobában történő változatos mozgást, mozgásos játékokat segítik a tornaszerek (Wesko, Body-roll hengerek, Tini-kondi, trambulin), és kézi eszközök (labdák, karikák, babzsákok, botok, szalagok, lépegetők). Az intenzív szabad mozgás igazán fejlesztő hatását az udvaron érhetjük el. Udvarrészeink változatos kialakításánál figyelembe vettük a szintkülönbségek és a felületváltozások adta lehetőségeket. Udvarunk nagy része füves terület, amely megfelelő színtere a fogó – és futó, ügyességi, és labdajátékoknak. A betonozott részen kerülhetnek megrendezésre a sor – és váltóversenyek, ugró – és szökdelő játékok. Udvarunkon megtalálható a mesterségesen kialakított domb, amely lehetővé teszi a szintkülönbségek, a dombról való lefutás, és a test hossz tengelye körül történő legurulás érzésének megtapasztalását. A nagy méretű játszóeszközök szintén változatos mozgásokra adnak lehetőséget (csúszda, mászóakák, vár, kombinált eszközök)

Az óvodai életet gazdagítják a kirándulások, barangolók, évszak- lesek, sportnapok.

Szükséges eszközök:

Tornaszerek:

Wesco modul készlet, Body-roll hengerek, Tini-kondi, Greiswald tornaszer, trambulin, zsámoly, padok, ugráló labdák, lépegetők, saját készítésű egyensúlyozó-hengersor.

Kézi eszközök:

Labdák különböző méretekben, karikák, babzsákok, botok, szalagok, kendők, ugrókötelek.

Udvari eszközök:

Padok, focikapu, focilabda, kosárpalánk, kombinált eszközök, libikókák, ejtőernyő, csúszda, vár, ugrókötelek, hinták, változó szintkülönbségű udvar a futáshoz, domb, népi játékeszköz elemek (zsákok, seprűk, lovacsák, kötelek).

8.5.2. TESTNEVELÉSI JÁTÉKOK

A mindennapi mozgásos játékok a szervezet általános és sokoldalú fejlődését segítik elő (hosszanti növekedés, súlygyarapodás, szervezet fejlődése közötti helyes egyensúly).

Ezek a játékok tulajdonképpen mozgásos szabályjátékok, amelyeket szívesen, örömmel, felszabadultan játszanak gyermekeink.

Természetesen fejlesztő hatásuk célzottan egy-egy képesség vagy mozgásforma fejlesztésére irányul. Hasonlóan, mint az énekes játékoknál a testi képességek mellett a személyiség egyéb képességek is fejlődnek: emocionális, kognitív.

Szükséges eszközök:

Csoportszoba bútorai (asztalok, székek), babzsákok, körkötél, ugrókötelek, padok, labdák, botok, szalagok, kendők, karikák.

Folyamatismertetés:

Kezdetben egyszerű szabályrendszerűek, és az ezzel való azonosulást az utánzó mozgások segítik. Ezekben az utánzó játékokban az egyéni örömök mellett a

közösen megélt örömök is megjelennek.

Legkisebb óvodásaink járás- futásfejlesztő játékaik dominálnak, de ezeket más természetes mozgásokkal is variáljuk. Így utánozó mozgások, kúszások, csúszások és mászások is szerepet kaphatnak. Az egyre finomodó futás lehetőséget ad arra, hogy különböző egyszerű szabályok lépjenek be az akusztikus, vizuális, motoros jelek alapján: megindulások, megállások, irányváltoztatások.

A járás, futás során a térirányok bekapcsolódnak a megismerés folyamatába. Ebben az életszakaszban a nagymozgások és a testséma fejlesztés az a feladat, amelyet a testnevelési játékokban valósítunk meg.

Később is dominánsak a természetes mozgásformák, nagymozgások. Fokozatosan egészülnek ki a labdajátékokkal, a kiegészítő szerekekkel, és a mozgástartalmak a bonyolultabb finommozgások felé haladnak:

- Szétszórt alakzatban futások, járások
- Mozgások közben irány- és helymegjelölés
- Hely megtalálása oszlopban, vonalon, körben, kettős körben, négyzetben
- Eszközök beépülése: szalag, karika, labda, babzsák, stb.
- Futójátékok meghatározott kiinduló és befejező helyzetbe való érkezése
- Fogójátékok: egyszerű eszközös fogó, érintős fogó
- Fogójáték utánozó mozgással
- Valamennyi fogójáték egy- és két fogóval, kötetlen vagy meghatározott területen
- Fogójátékokban meghatározott testhelyzet feltétele a *ház*
- Labdagurítások párosával, csapatban, testkörül állásban, ülésben, térdelésben
- Szökdelések a térd és boka között labda, babzsák eszközzel
- Labdacica, labdagyűjtés, szabadulás a labdától, kidobós
- Minden labdajáték két csapatban

A fejlődés várható eredménye:

Az óvodáskor végére gyermekeink örömmel mozognak, mozgásuk összerendezett, kialakul szabálytudatuk.

8.5.3. AZ ÓVODAI TESTNEVELÉS

Az óvodai testnevelés feladatrendszere az óvodáskor elején közel azonos a „Testnevelési játékok” fejezetben leírt anyaggal.

Szükséges eszközök:

Oldaliság jelölő csuklópánt, Wesco téglák Modul készlet, Greiswald tornaszer, tornaszőnyegek, labdák, babzsákok, botok, hengerek, zsámoly, karikák, kötelek, szalagok, kendők. Könyv: Dr. Tótszöllősiné Varga Tünde könyve.

Folyamatismertetés:

Kezdetben az anyag a természetes mozgásokat tartalmazza. A nagymozgások fejlesztése kiemelt feladat. Az egészséges gyermeki személyiség – amit óvodánkban kiemelten szem előtt tartunk – fejlődéséhez hozzátartozik, hogy a gyermeknek önmagáról egyre pontosabb információi legyenek. A testnevelési foglalkozáson a legtermészetesebb módon ismerkedhetnek meg testrészeikkel, és azok funkcióival. Ebben az életkorban a nagymozgások végrehajtása közben spontán fejlődik a gyermekek személyisége. Később már nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése, a különböző irányokban és formákban történő bemozgások során. Ezen kívül előtérbe kerül az egyensúlyérzék fejlesztése: különböző mozgások végzése emelt felületen, forgások, fordulatok, testhelyzet változtatások, futás közbeni megállások.

Szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok: feldobás, elkapás, célba dobás, egyensúlyozó járás létrafokai között, célba ugrás.

Fontos feladatunk ebben az életkorban már az oldaliság tanítása, és megjelenik az észlelés fejlődése is.

Legnagyobb óvodásaink testnevelési anyagában az észlelés fejlesztése lesz a legcélzottabb.

Sok gyakorlatot tervezünk alaklítás és formaállandóság fejlesztésére: pl. labda gurítás a test körül jobb és bal kézzel, majd csukott szemmel is. Körforma kialakítása szalag lengetéssel, karkörzéssel test előtt, test mellett – csukott szemmel is.

Lényeges a finommotorika fejlesztése. Testnevelési foglalkozásokon ezt természetes módon a szerek különböző fogásmódjával, kisebb testrészekkel végzett mozgásokkal lehet fejleszteni. Nagyon jól használhatók erre a célra a különböző méretű labdák, botok, szalagok.

Lehetőség nyílik a **keresztcsatornák fejlesztésére** is. A bemutatott gyakorlatokat látják, és hallják a tevékenység pontos megnevezését, és elvégzik a látott-hallott feladatokat.

Ebben az életszakaszban atlétikai- és tornaelemek is megjelennek a testnevelési anyagban.

A labdagyakorlatok végigkísérik az egész nevelési évet. A testnevelés éves anyagának tervezésénél a fentieket figyelembe véve kisebb módosításokkal

Dr. Tótszöllősiné Varga Tünde által javasolt összeállítást követjük.

A fejlődés várható eredményei:

Rendszeresen és megfelelően szervezett testnevelési tevékenységeink eredménye, hogy gyermekeink szívesen, örömmel vesznek részt benne.

Mozgásuk összerendezett, érzékelésük – észlelésük differenciált, kialakult az oldaliság dominanciája.

Nagymozgásuk, testi képességeik, egyéni sajátosságaikhoz mérten fejlettek, finommotorikájuk, vizuális-verbális memóriájuk, akarati tulajdonságaik

folyamatos fejlődése biztosítja az iskolaérettség szintjének elérését.

Társas kapcsolataik fejlettek, tolerálják, elfogadják saját- és társaik egyéni adottságait és az adódó élethelyzetekben megélt sikereket, kudarcokat. A mozgásos tevékenységeknek fontos szerepet tulajdonítunk az egészség megőrzésében, megóvásában. A mozgásokhoz kapcsolódó gondozási feladatok elősegítik a helyes higiénés szokások és az egészséges életvitel igényének alakulását.

A mozgásos tevékenységhez szükséges feltételrendszer:

Rendelkezünk az egészséges életvitel igényével. A tiszta, egészséges környezet, a mozgás szeretete alapvető óvónői értékünk. A játékoság a közös öröm átélése a gyerekekkel legyen meghatározója attitűdünknek. Biztosítjuk gyermekeinknek a mindennapi átmozgatás lehetőségét a mozgásos blokkban meghatározott tevékenységekkel.

Eszközrendszer:

A differenciált mozgásfejlesztést változatos eszközök segítik, amelyek egyrészt a testnevelés általános eszközürendszeréből, másrészt a néphagyomány ápoláshoz kötődő természetes anyagokból és népi használati eszközökből tevődik össze.

8.5.4. PREVENTÍV MOZGÁSFEJLESZTÉS:

A mozgásfejlesztő tevékenységünk kiegészítő feladata a megelőző testi nevelési feladatok ellátása: tartásjavítás, lábstatika. Ezeket a speciális gyakorlatokat a mindennapi óvodai élet nyugalmi szakaszaiban biztosítjuk. Beépülhetnek a délelőtti lezárásába vagy az ébredés utáni folyamatba. Dominánsabban jelenik meg a mozgásos nap átkötő folyamataiban. Évről-évre felmérjük gyermekeink

adottságát ezen a területen is és amennyiben a prevenciót nem tartjuk elégségesnek, külső szakember (ortopéd orvos) segítségét kérjük.

Ez alapján a szükséges korrekciót fejlesztési program alapján a megfelelő végzettségű óvónők végzik.

Szükséges eszközök:

Könnyűszerek:

Papírszalvéta, krepp-papír, kendő, zokni, szalag, golyók, kavicsok.

Nehézszerk:

Ceruza, színes számrúd, ritmusbot, babzsák, labda.

Testnevelési eszközök típusai:

- Kéziszerek: karikák, labdák, kendők, kavics-zsák, szalagok, babzsák
- Greiswald, Bodi-roll, Wesco-készletek, Tini-kondi, egyensúlyozók
- Tornapadok, szivacsok, ugrózsámoly
- Ejtőernyő, körkötelek, ugrókötelek
- Különböző minőségű és méretű labdák
- Prevenciós eszközök
- Ugró labdák

Az udvari mozgásfejlesztés eszközenszere:

- Több funkciós udvari fajték-eszközök
- Mesterséges felszíni formák kialakítása
- Focikapu, kosárpalánk
- Népi játékeszközök: zsák, kukoricaszár, kötelek, seprűk, lovacsák stb.

8.6 Külső világ tevékeny megismerése

Célunk:

A hozzánk járó gyermekek örömmel és tevékenyen fedezzék fel a szűkebb és tágabb természeti –emberi – tárgyi környezetüket, azok értékeit, jelenségeit, ezáltal alakuljon ki a környezetükhöz fűződő pozitív érzelmi viszonyuk.

Ismerjék nemzeti értékeinket, lakóhelyükre jellemző hagyományainkat, a tárgyi kultúra értékeit.

A környező világ mennyiségi – formai – kiterjedésében összefüggéseinek felfedezése során szerezzenek sokoldalú tapasztalatokat,- életkoruknak megfelelően - ismereteik birtokában magabiztosan tájékozódjanak környezetükben.

Feladat

1. Az óvodapedagógus megalapozott szakmai, módszertani tudással rendelkezik a következő területeken:

- Kérdés kultúra
- Stratégiai gondolkodás
- Fejlődés lélektani ismeretek (kognitív)
- A gyermekekhez közel álló probléma helyzeteket szervez
- Óvodapedagógiai műveltségterületekben: matematikai, biológiai, társadalmi, kulturális ismeretekben tájékozott.

E műveltségi tartalomban meghatározott tartalmi jegyek segítik óvodásaink megismerő folyamatainak fejlesztését. Ezek a színterek összekapcsolódva az önkifejezés eszközei és a mozgás fejlesztés tartalmi elemeivel biztosítják a gyermeki globális szemléletmódnak megfelelő integrált tapasztalatszerzést.

A megismerési tevékenység alapja a megismerési vágy, ami cselekvésre

sarkallja a gyermeket.

Feladatunk, hogy éppen ehhez a cselekvéshez biztosítsuk a feltételrendszereket spontán, vagy szervezett formában. Attitűdünkre jellemző kell, hogy legyen az érdeklődés, lelkesedés, empátiakészség.

A tanulási – tapasztalatszerzési folyamat bipoláris jellegének feltételezi: a tapasztalatszerzések eszközbeli, helybeni biztosításán túl a problémahelyzet teremtését, a próbálkozásokat, a gondolkodtató kérdéseket, a változatos motivációs technikát.

A világot valóságyszerűen megismerni a kép, a cselekvés, a szó egységében lehet. A verbális fejlesztés célként és eszközként egyaránt jelen van, megjeleni a folyamatban. A verbális fejlődéssel párhuzamosan és bizonyos feladatokban hasonlóan épül a zenei képességfejlesztés is. A megélt tapasztalatok, viszonyítások a differenciált zenei képességek fejlődését is szolgálhatják.

Célunk, hogy óvodásaink minél több tapasztalatot szerezzenek (mozgásos, és érzékszervi tevékenységeken keresztül) az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből.

Így kialakulnak gyermekeinkben a kulturált, biztonságos életvitel szabályai az elfogadott viselkedési formák, az érzelmi és erkölcsi viszonyok.

Személyiségük megerősödik, szeretik környezetüket, ragaszkodnak ahhoz és megfelelő ismeretekkel rendelkezve eligazodnak benne.

8.6.1. A KÖRNYEZET FELFEDEZÉSE, MEGSZERETTETÉSE

A témakörök (természeti- és társadalmi) több ponton kapcsolódnak, összefüggnek egymással. Felhasználjuk a hagyományápolás és természet jeles napjai által kínált kapcsolódó pontokat is. Ezek szintén az évszakok változásaira alapozódnak, így jól kiegészítik élmények és tevékenységek gazdagítását.

Az óvodába lépés első időszakában gyermekeink tapasztalatokat szereznek megváltozott élethelyzetükből. Közvetlen környezetüket megismerik,

megtalálják helyüket és a megfelelő viselkedési formákat benne.

Személyük és a környezet viszonyában kiinduló pont az ÉN. Ebben a viszonyban fedezi fel külső környezetét. Én – és a csoportszobám, én – és az óvodám udvara, az óvó nénim, a játszótársaim, én – és a kincsem; - mind megannyi tapasztalatszerző lehetőség. Saját személyükön keresztül kitárul feléjük az óvoda közvetlen környezete. Fokozatosan megtapasztalják az évszakok váltakozásához kapcsolódó jelenségeket, az itt megélt örömök és esztétikai élmények pozitívan elősegítik felfedező kedvét. Az óvónői modell által közvetített rácsodálkozás alapot adhat arra, hogy később a természet szépsége iránti fogékonysága kifejlődjön. A természet kincsei ÉN-tudata erős birtoklási vágya hatására felkeltik érdeklődését. Jó, ha a tudatos gyűjtőmunkát erre építjük.

A környezetvédelem feladatára is figyelemmel vagyunk e folyamatban. Mindig csak azt gyűjtjük, amit a természet elenged. Megfigyelünk, kísérletezünk, játszunk, de soha nem bántjuk élő környezetünket.

Személyiségéhez szorosan kapcsolódnak a számára érzelmi biztonságot adó családtagok. Szívesen beszélget róluk, képeket hoz. Sétáik során megismerik az óvoda utcáját és az épület környezetében elhelyezkedő fontosabb középületeket. A környéken lévő kertés házaknál megfigyelhetik a háziállatokat, a növényeket, gyümölcsöket. Ezeket képes ismeretterjesztő könyveken felismerik, a megfigyelt mozgásokat szimulációs játékokban utánozzák. A környezetükben talált vadon élő kisebb rovarok, bogarak, csigák és egyéb kistestű állatok megfigyelése szintén lehetőséget biztosít a tapasztalatszerzésre.

Kezdetben egy szempontú megfigyelések a jellemzőek, a későbbiekben ezek fokozatosan bővülnek.

Az óvodáskor közepén a megfigyelések, tapasztalatszerzések szinterei kibővülnek témában és távolságban egyaránt: az óvoda tágabb környezetét is megismerik, bejárják; az évszakok, az élővilág változásait észreveszik, köztük összefüggéseket fedeznek fel.

Egyszerűbb kísérleteket szervezünk, amelyekben a napi változásokat vizuálisan is rögzítjük. A témákhoz kapcsolódó gyűjtemények, albumok egyre változatosabbak: természeti kincsek, képek, általuk készített alkotások gazdagítják. A témafeldolgozások során az addigi tapasztalataikat felhasználják. Személyi zónájával kapcsolatos ismeretei is sokrétűek: testrészeit megnevezi (testséma), nemi azonosságuk átalakul, családjáról mind több ismerete van (lakóhely, rokonok, tevékenységek).

A jeles napok által kínált tevékenységek alkalmat adnak a nemzeti identitás átélésére is.

A tervezett témákhoz kapcsolódóan egyre több intézmény látogatása épül be tevékenységünkbe: orvos, gyógyszertár, stb.

Az egyre nagyobb távolságban történő megfigyelések magukkal hozzák, hogy a közlekedés szabályait és eszközeit életszerűen tapasztalják meg.

Gyermekeink nagy érdeklődéssel fordulnak az állatvilág felé. Az ismert háziállatok köre bővül, egyre többet ismer már a ház körül élő állatok és madarak közül. A vadon élő ragadozó állatokról szóló ismeretterjesztő könyveket, diákat szívesen nézegetik. A természetsarok jó lehetőséget ad a gyűjtött ágak, magvak rügyeztetésére, csíráztatására, hajtására.

Ebben az életkorban a környezetükben előforduló alapszínek ismeretén túl néhány színárnyalatot is felismernek.

Legnagyobb óvodásaink már biztonságosan tájékozódnak óvodánk környezetében.

Az évszakok, mint lineárisan visszatérő témák koncentrikusan mélyülnek. Az összefüggéseket maguktól fedezik fel, folyamatokat és különbségeket vesznek észre.

Az évszakváltozások ismereti – tapasztalati elemei mellett a természet szépségének, megóvásának igénye is bensővé válhat.

A fogalmi gondolkodás és az addigi tapasztalatok tágabb lehetőségeket adnak a megismerésnek.

Természeti elemek: FÖLD – VÍZ – LEVEGŐ. Ezekhez a témákhoz sokfajta megfigyelést, kísérletet biztosítunk. Így élük át a környezetvédelem jelentőségét. A FÖLD, mint bolygó, vagy letűnt virágok kora kedvenc, izgalmas témájuk. Ehhez gyűjtő- majd „kutató” munkákat végzünk. Otthonról, de a könyvtárból is rendszeresen hoznak ismeretterjesztő könyveket. A Föld forgásával kapcsolatos időszakok is megfoghatók, megérthetők számukra (nap, hónap, évszakok változásai).

Az integrált témafeldolgozások természetesen adnak lehetőséget az egyre több társadalmi helyszínnel, városunk nevezetességeivel való ismerkedésre.

Ezek az alkalmak lehetőséget adnak a közlekedési eszközök jellegének, használati módjának megfigyelésére, a közlekedéssel kapcsolatos szokások és szabályok gyakorlására. Használják a következő fogalmakat: szárazföldi-, vízi-, légi közlekedési eszközök.

Állatgondozásban is szívesen segítenek: akvárium, terrárium, stb. Az állatok megismerése bővül környezetük, élőhelyük, életmódjuk, testfelépítésük, utódaik, a táplálkozási láncban elfoglalt helyük alapján. Pozitív érzelmi viszonyuk alakul, az állatok védelmének felelőssége megjelenik gondolkodásukban.

Folyamatosan gondozzák csíráztatott, ültetett növényeiket, fejlődésüket vizuális, folyamatos rögzítéssel ábrázolják.

Gyógynövények termesztése, forrázatuk, felhasználásuk bővíti a tapasztalati körüket az egészséges életvitel terén.

Megtanulják óvni környezetük tisztaságát, esztétikumát.

Takarékoskodnak az energiákkal, különösen a vízzel.

Megismerik a hulladék újrafelhasználásának néhány lehetőségét.

ZÖLD JELES NAPOK :

1. Takarítási Világnap	szeptember 23.
2. Állatok Világnapja	október 4.

3. Víz Világnapja március 22.

4. Föld Napja április 22.

Célunk: a közös élmény öröme, és értéke fokozottan jelenik meg egy-egy” **Zöld Jeles Nap**” megszervezésében.

Feladattervekben átgondolt munka, játék, akciók sorozata teszi vonzóvá, színessé ezeket a napokat gyermekeink számára.

Szükséges eszközök:

Óvodáskor elején

Tároló sarok a kincsek tárolásához, albumok-képek (évszakokról, állatokról, növényekről, emberekről), Montessori érzékelést fejlesztő eszközei, nagyítók, gyümölcsmosó edény, kiskosarak, nagytükör, kisállatok gondozásához eszközök, madáretető, terepasztal, 2 db szemetes (szelektált hulladékgyűjtés) locsolók, gereblyék (udvari munkákhoz).

Óvodáskor közepén

Kísérletekhez eszközök, kerti szerszámok, képek-könyvek (vadonélő állatokról, költöző madarakról), sütés-főzéshez formák és nyújtófa, terepasztal, 2 db szeméttároló, ujjbábok (család), állatnyomda, virágnymda, műanyag állatfigurák.

Óvodáskor végén

Aspektomat + diapozitívok, földgömb, akvárium, takarítási eszközök (porrongy, ruhakefe, kisméretű partvis, lapát), madáretető, kiskosarak, kerti szerszámok, virágládák, évszakóra, tükör, terepasztal, kézi nagyító, 2 db szeméttároló, sütés-főzési kellék, nyomdák.

Könyvek: „Tudod-e?”, „Nézz körül!”, „Táguló világ”

Kazetta: A természet hangjai

A fejlődés várható jellemzői:

Óvodáskor végén gyermekeink érdeklődéssel fordulnak az őket körülvevő környezetük felé. Érdeklődési területük olyan rugalmas, hogy a hétköznapi élet problémahelyzetein túl a tágabb gondolati körök is foglalkoztatják őket.

- Közvetlen környezetüket ismerik, biztonságban érzik abban magukat.
- Esetleg születési idejüket is megmondják. Alapvető, kultúrált magatartási szokások (illem, erkölcs) birtokában vannak.
- Ismerik a környezetükben élő állatokat, növényeket, a róluk való gondoskodást.
- Ismerik lakóhelyük nevezetességeit, emlékképeik alakulnak a művészeti alkotásokról.
- Ismerik a múzeum- könyvtár- színházlátogatás alapvető szokásait.
- Ismernek a városi életből fakadó hagyományokat és néphagyományokat.
- Kialakul igényük az esztétikus természeti környezet megóvására.
- A hulladékot tudják szelektálni papír és egyéb hulladéokra.
- Takarékoskodnak a vízzel.

8.6.2.KÖRNYEZETÜNK MENNYISÉGI ÉS FORMAI ÖSSZEFÜGGÉSEI

A környezet felfedezése önkéntelenül is nyújt mennyiségi- és formai tapasztalatokat. A játék, a játékos, aktív megismerő tevékenység során az összefüggések, viszonyítások természetes módon épülnek be óvodásaink ismereteibe.

Folyamatismertetés:

Gyermekeink az óvodába kerülés kezdetén már találkoznak mennyiségi- és formai ismeretekkel, játékaikba, mindennapi tevékenységeikbe ágyazva. A mennyiségi- és formai összefüggésekkel kapcsolatos kifejezések először passzív szókinccsé válnak, később azonban beépülnek szókincsükbe.

Ebben az időszakban az a feladatunk, hogy megismerjük gyermekeink érdeklődését, képességeiket, előkészítsük és megtervezzük a következő időszak egyénre és csoportra szabott fejlesztését.

A természet, környezetük felismerése, a játékos tapasztalatszerzés, a problémahelyzetek, térbeli viszonyok megtapasztalása, az irányok, helyzetek kiterjedésbeli összefüggések és a saját személye ezekhez való viszonya újfajta tapasztalatot, ismeretet ad. Logikus gondolkodásuk fejlődik, a verbálisan kísért mennyiségi tapasztalatok, halmazokkal végzett játékos tevékenységek közben az osztályozás folyamata kezd kialakulni.

Összehasonlítja tulajdonságaik szerint, szétválogatja, részhalmazokra bontja, elemeit sorba rendezi. Mennyiségeket összemér becsléssel, párosítással. A térbeli kiterjedések között is különbséget tesz: magasság, hosszúság, tömeg, űrtartalom, terület, szélesség, vastagság, bőség. A tevékenykedés a halmazok elemeivel mennyiségi tapasztalatokhoz is juttatja.

A számosság fogalmát kezdetben cselekvésen keresztül konkrétan érzékeli. A fogalmi gondolkodás alakulásával egyre inkább elválik a mennyiség fogalom a konkrét tapasztalattól. Néhány számképet is felismer, és azokat mennyiségileg visszaazonosítja. A számosság szerint sorba rendez. A darabszám változatait észreveszi, az összefüggéseket felismeri, majd később önmaga is keletkezteti. Felfedezi a szimmetria élményét játékos tevékenységei során. Jól tájékozódik a térben már nem csak az irányok, helyzetek adják ismeretei körét, hanem a térbeli geometriai testek is felkeltik érdeklődését. Mind az irányok, mind a geometriai tapasztalatok a térből a sík felé fordulnak.

Szükséges eszközök:

Csoportszoba játékaik, termések, termények, Minimat eszközei, Logikai készlet, Montessori eszközök (úrtartalomhoz, hosszúsághoz, síkmértani formákhoz), szalagok, korongok, fonalak, kistükrök.

A fejlődés várható eredményei:

- A környezetükben lévő mennyiségi-, térbeli-, formai összefüggést felismerik.
- Fogalmaik alapszinten a számosság tekintetében is kialakulnak.
- Pozitív viszonyuk alakul ki a problémahelyzetek megoldásához, matematikai érdeklődésük alkalmat ad az elemi ok-okozati összefüggések megtapasztalására.
- A logikus gondolkodás megalapozódik.

8.6.3. A KÖRNYEZET ÉS A BESZÉDTEVÉKENYSÉG KÖLCSÖNHATÁSA

A beszédfejlődéshez állandó társas kötődés, szervezett differenciált környezet szükséges. Óvodánkban a szocializációs kapcsolatban rejlő érzelmi, kommunikációs lehetőségek tudatos fejlesztése, valamint az inger gazdag környezet biztosítása megfelelő alapot ad arra, hogy óvodásaink beszédtevékenysége gondolkodási folyamataik fejlődésével összhangban fejlődjön.

Folyamatismertetés:

Feladataink a gyermek megismeréséből indulnak ki. óvodába kerüléskor az egyéni beszédképességek megismerése adja a fejlesztés alapját. Enyhébben

hallássérült gyermekeink nyelvi- és pszichoszociális állapotára alapozva, ha szükséges, külső szakember közreműködésével és óvodánk fejlesztőpedagógusa speciális segítségével egyéni fejlesztési tervet dolgozunk ki.

Ebben azt a fejlődési lehetőséget építjük fel, amely alapján erősítjük a gyermek aktuális beszéd szintjét, bátorítjuk, beszélőkedvének fenntartásához emocionális erősítéssel és teljes elfogadással járulunk hozzá.

Minden nevelési év elején megtörténik a gyermekek beszéd állapotának, anyanyelvi fejlettségének felmérése. Egyéni vagy mikro-csoportos fejlesztést végzünk a nyelvileg hátrányos helyzetű, és a nyelvileg kiemelkedően fejlett gyermekeknél.

Úgy alakítjuk ki, hogy anyanyelvi játékaink, egyéni fejlesztéseink beépüljenek a környezeti tapasztalatszerzésekbe.

Folyamatosan megteremtjük a játékos, tevékenykedő, beszélgetésre ösztönző légkört, lehetőségeket.

A passzív gyermeki szókincs jól bővíthető, ha személyes mintánk az igényes, szép magyar beszéd végigkíséri az óvodai élet tevékenységeit. A hallott beszéd beépül óvodásaink passzív „szótárába”. A biztonságot nyújtó, odafigyelő környezet ösztönzi gyermekeinket a beszédkapcsolatok felvételére.

Az óvodai élet során tudatosan kihasználjuk a beszédre ösztönző helyzeteket. A játékos hangutánzások, légző gyakorlatok a helyes artikulációt elősegítő játékok a játéktevékenységbe integrálva segítik a beszéd szervek ügyesítését.

A hallás, beszédhallás fejlesztése a közvetlen környezet hangjainak felismerésével, majd egymás hangjának azonosításával, a hangdifferenciálással, hanganalízissel bővül.

A gyerekekkel való együttélésünk során szerepvállalásainkat, nonverbális jelzéseinket modell értékűnek tekintik. Segítjük a kifejezőkészség fejlődését: szókincsük bővülését szinonima kereső játékok alkalmazásával.

Később az auditív ritmus és auditív emlékezet fejlesztése előtérbe kerül, ezek a legváltozatosabb módon kapnak teret a gyermek tevékenységében:

szótagjátékok, magánhangzó játékok.

Szükséges eszközök:

Hívó képek beszédfejlesztéshez, reprodukciók, képeskönyvek képolvasáshoz. Anyanyelvi játékokhoz eszközök szívószál, gyertya, pihe, toll, vatta, pingponglabda.

Könyvek: Montagh Imre: Mondd ki szépen, Rédei E.: Gyere beszéljünk!

A fejlődés várható eredményei:

Óvodásaink mindazon kommunikációs és metakommunikációs értékek birtokában vannak, melyek segítik személyes kapcsolataik alakítását. A kapcsolat felvétel és kapcsolattartás eszközeként alkalmazott érthető, helyzethez illő beszéd az együttműködést elősegítő udvariassági kifejezések szocializációját, önkifejezését segítik.

Gondolataikat, érzelmeiket megfogalmazzák, a környezetük tudomására hozzák. Beszédhalló figyelmük, beszédmotorikájuk fejlettségi szintje a magyar nyelv hangjait megkülönböztető jegyeinek tudatosítására teszi alkalmassá őket.

8.6.4. A KOGNITÍV TEVÉKENYSÉGEK FELTÉTELRENDSZERE

Ismernünk kell, hogy melyek azok a gondolkodási folyamatok és szinterek, stratégiák, amelyek az óvodáskorú gyermekeink megismerő folyamatát alkotják. A blokkban jelzett tevékenységi körökhöz kapcsolódóan sajátos élménytárral és speciális ismerettel rendelkezünk.

- Biztosítjuk a felfedezések, tapasztalatszerzések, képességfejlesztés színterét csoportunkban: természetsarok, képességfejlesztő sarok, hangszerfal, és polc.
- Az óvodán kívüli tapasztalatszerzések, tevékenykedési és élményszerzési

lehetőségek a projektek feldolgozásában domináns szerepet kapnak. Óvodánkban különös figyelmet fordítunk a népi- és vidéki életmóddal kapcsolatos események megélésére: dióverés, szüretelés, kukoricatörés stb.

Eszközrendszere:

- Kísérletek, megfigyelések eszköztára: tárolóedények, üveglapok, mikroszkóp, csipeszek, nagyítók, térképek, földgömb, ismeretterjesztő könyvek, videokazetták.
- Gyermekmagasságú nyitott polcrendszeren elhelyezett fejlesztő játékeszközök
(RAVENSBURGER, MONTESSORI, WESCO, saját készítésű érzékelésfejlesztő eszközök, beszédfejlesztő eszközök)
- Hangszerfal az alapvető óvodai hangszerek: triangulum, cintányér, dob, csörgődob, metallofon, furulya biztosítása. A nyitott zenepolcon saját készítésű hangkeltő eszközök, népi használati tárgyak: ritmusbotok, különböző termések üvegekben, textilzacskókban és felfűzve, csengők stb.
- A természeti megfigyeléseket, tevékenységeket szolgáló eszközök: locsolók, kerti szerszámok, madáretető, talicskák, időjárás-figyelő eszközök, lepkeháló, nagyítók, begyűjtő edények és zacskók, távcső stb.

8.7 Munka jellegű tevékenységek

Cél:

A gyermekekben cselekvő tapasztalás útján alakuljanak ki olyan készségek, képességek, tulajdonságok, melyek elősegítik a munkához, közösséghez, környezethez fűződő pozitív viszony kialakulását, annak megóvását, védelmét, a munka értékteremtő, értékmegőrző szerepét, megbecsülését.

Feladat

1. Tudatosan tervezni, megszervezni az életkori és egyéni fejlettségi szint figyelembevételével (önkiszolgálás, közösségért végzett munka, alkalmi megbízatások, környezet-, növény-, állatgondozás) a munkavégzéshez és annak fokozatos bevezetéséhez szükséges feltételeket.

2. Támogatni és lehetőséget biztosítani a gyermekek önkéntes, belső motivációjából fakadó munkavégzésre a csoportszobában és a szabadban egyaránt.

3. A munkavégzéshez szükséges feltételeket megteremti – megfelelő méretű, elegendő és biztonságos eszközöket biztosít.

Óvodásaink önállósulása, önmegvalósítása a munkajellegű tevékenységek során is érvényesül. Lehetőséget biztosítunk az önként, örömmel és szívesen végzett játékos munkajellegű tevékenységek lebonyolítására. Ezáltal olyan képességeik, tulajdonságaik fejlődnek a szubjektumuk (sikerélmény, önértékelés, autonómia, kitartás, felelősség, céltudatosság) erősödésén túl, amelyek a szocializációs folyamataik, kapcsolataik fejlődését is eredményezik.

Ennek érdekében óvodánkban biztosítjuk a munka jellegű tevékenységekhez a megfelelő környezetet. Óvónőink modellszerepe itt is meghatározó.

A nap szervezése folyamán (lásd napi periódusok) időt és teret biztosítunk arra, hogy a gyermekek a belülről fakadó tevékenységeiket kigyakorolhassák, sikeresen végezhessék. Ehhez szükség esetén rendelkezésükre állnak megfelelő méretű és funkciójú eszközök.

Segítjük őket abban, hogy mihamarabb önállóak legyenek.

Égészséges életvitel terén: gondozás, testi szükségletek kielégítése.

Játékszervezés terén: játékeszközök, hely biztosítása igényeik szerint, majd használat után ezek visszarendezése.

Az óvodai élet más jellegű tevékenységeiben (önkifejezés, mozgás, megismerő) is legyen igényük arra, hogy a feltételrendszert saját elgondolásaiknak megfelelő módon biztosítsák, majd használat után tegyék a helyére.

A környezet rendje vegye őket körül. Kialakítása és megtartása válják belső igényükké. Ez ad lehetőséget arra, hogy társaik is zavartalanul szervezhessék saját tevékenységeiket.

Önállóság és élethelyzetekben való közös együttműködés

Pedagógiai szempontokból fontosnak tartjuk, hogy az önkiszolgálás, mint szokás ne szoruljon háttérbe az óvodai élet során.

Ebben az életkorban elsődlegesnek tekintjük a saját személyével kapcsolatos önkiszolgálást és az élethelyzetekben való közös együttműködést.

Alkalmi feladatokat és folyamatokban történő munkamegosztást egyaránt biztosítunk gyermekeinknek. Tevékenységeikben a játékban reprodukált munkák jelennek meg legelőször: főzőcske, sütés, takarítás stb.

Folyamatosan egészülnek ki valós, eredményt hozó, szükségletet kielégítő munkákkal: tízórai készítés, gyógynövények forrázása, reform ételek készítése, befőttek, saláták elrakása, jeles napokhoz kapcsolódó kézműves ajándéktárgyak és egyéb alkotások elkészítése, és árusítása gyermekeink által. Ilyen közös munkában közvetlenül megélhetik a munka hasznosságát, értelmét.

Összegezve: az alábbi munkafajtákat szervezzük óvodánkban:

Önkiszolgáló munka

- Saját személyével kapcsolatos
- Feltételeket teremtő

Megbízások

- Kisállatok, növények gondozása
- Tevékenységekhez szükséges eszközök tisztántartása
- A gyűjtőmunka során kialakított gyűjtemények rendben tartása

Szükségletet kielégítő munkák

- Befőttek, betakarítás, kertészkedés
- Eszközök készítése más tevékenységhez
- Ünnepek, jeles napokat előkészítő munkák
- A ZÖLD JELES NAPOK-hoz kapcsolódó munkák

Szükséges eszközök:

Saját személyével kapcsolatos tevékenységekhez: törölköző, szappan, körömkefe, fogmosó felszerelés, fésű, ruhazsák.

Tisztítószerek, víz, vödör, törölkendő, lapát, partvis, porrongy.

Gyermek méretű barkács eszközök, kerti szerszámok, locsoló.

Dobozok, kosarak, tálak, üvegek.

Szelektív gyűjtő: papír, zöld hulladék.

8.8 Tevékenységben megvalósuló tanulás

Cél:

Óvodásaink nyitott, érdeklődő, motivált, képes az egyéni adottságainak megfelelően a világ megtapasztalására, felfedezésre az összefüggések meglátására.

Olyan értelmi, szociális, kommunikációs és testi képességekkel, készségekkel ismeretekkel és attitűddel (kompetenciák) rendelkezik, amely alkalmassá teszi őt, korának megfelelő élethelyzetben helytállásra.

Feladat:

1. Olyan tanulási környezet megteremtése, amely inspirálja a gyermeket a tanulási tevékenységek választására: érzelembe ágyazottság, új, felhívó, váratlan ingerek alkalmazása. („Itt mindig történik valami!”)

2. Vonzó és motiváló játéktevékenységek – szervezése a tanulási folyamat kibontakozására az életkorhoz igazodóan.

Változatos játéktémák, módszerek.

Sokfajta a differenciálásra is alkalmas eszköz.

Sokirányú, sokrétű tapasztalatszerzés biztosítása, amely magába foglalja az SNI-s gyermekek eltérő igényeit is.

3. Az óvónő feladata a személyesség biztosítása, sokszínű játéktevékenységgel és együttjátszással, együttes tevékenységgel. A tanulási helyzet alapja, az élményvezérelt, érzelmi kapcsolat kialakítása. Az odafigyelés nélkülözhetetlen az egyéni megnyilvánulásokra, a gyermeki érdeklődés fenntartása kezdetben az óvodapedagógus feladata.

4. A gyermek belső késztetését a világ felfedezésére az óvodapedagógus sajátos eszközeivel csak támogathatja (!). inspiráló, támogató óvodapedagógiai attitűd tanulási helyzetet támogató kommunikáció, tudatos és sokrétű pedagógiai kérdéskultúra

megfelelő eszköz, idő

5. A gondolkodási folyamatok fejlesztéshez felhasználja a gyermeki alaptevékenységet, a játékot: problémahelyzeteket teremt, felismertet, megláttat – mindez az óvodapedagógus kizárólagos feladata és felelőssége!

6. Az óvodapedagógus a cselekvő aktivitás lehetőségének megadásával, az érzékelésen –

észlelésen alapuló, sokszínű tapasztalás biztosításával, ítéletalkotással a kreatív gondolkodást ösztönzi, az oksági viszonyok és az eredmény közötti összefüggések megláttatásával a stratégiai gondolkodás megalapozását támogatja:

Próbálgatásokban történő szabad asszociáció.

Egyféle ismeret, különböző módon való megmutatása.

Az óvodapedagógus a differenciálást eszközökben, feladatokban, módszerekben biztosítja.

Problémahelyzetekben a vizsgálódás kiterjesztését úgy biztosítja, hogy a gyermek a mit, miért, hogyan kérdésekre választ kaphasson.

A divergens gondolkodás támogatása a kivárás, bátorítás, és a játékosság biztosítása.

Az óvodapedagógusok éves tevékenységi tervet készítenek, ahol az értelmi-, szociális-, kommunikációs-, testi képesség területekhez kapcsolódó differenciálási szinteket is figyelembe veszik (lásd 7.9 differenciálás fejezet).

A tagóvodák által kidolgozott belső-, szakmai-, módszertani-, gyűjtemény segíti az éves tevékenységi terv tervezését és a gyakorlati megvalósulását.

8.8.1 Tanulási tartalom megjelenése

Projekt: Problémaközpontú, amely élményhátteret feltételez, kapcsolódás élményhelyzetekhez társadalmi témákhoz. A gyermeki aktivitást tervező, alkotó munkafolyamatai adják meg a projekt dinamikáját. A gyermekek sajátos munkamenetükben maguk kutatnak, próbálkoznak, valós (használati), produktumokat hoznak létre a probléma megoldására.

8.9 Differenciálás

Cél:

Óvodásaink bejárassák saját, belső tanulási útjaikat - öndifferenciálás az egyéni fejlődés szolgálatában.

A gyermeki személyiségfejlődés érzékenységi szakaszaihoz igazodó, a választás szabadságát biztosító egyéni fejlesztési eljárások beépítése a nevelési folyamatba.

Feladat:

1. Tudatos tervezés:

A gyermeki fejlődés folyamatos nyomon követésének eredményére alapozóan kell megtervezni: minden óvodai tevékenységben a hármas differenciálási szintet:

- Lassabban haladó
- Jól haladó
- Gyorsabban haladó

2. Differenciált eszközök:

Az egyes tevékenységformákhoz többféle mozgás- és alkalmazásformát biztosító eszköz és alapanyagrendszer egyidejű elérhetőségének folyamatos biztosítása a gyermekek számára.

3. Pedagógiai attitűd és „tudás”:

-A gyermeki személyiség sokfélesége, a személyiségstruktúra eltérő fejlettsége a kisgyermekkorai személyiségfejlődés folyamán természetes módon, eltérő ütemben alakul.

-Óvodai nevelési eljárásaink hatékonyságának alapja, ha „kiszolgáljuk” ezt a sajátos fejlődési ütemet:

-„Ismerjük” a gyermekek adottságait, fejlettségük mutatóit, személyiségük

jellemzőit, érdeklődési körüket, ismereteik körét.

- Igazodunk a gyermeki személyiség sokféleségéhez, valamint mindig egyedi és eltérő nevelésünk, módszereink és az elvárásaink rendszere.
- Pedagógiai érzékenységgel fordulunk a gyermekek különbözősége felé.
- Differenciálás lehetőségei:
 - Az óvodai élet időkereteivel (folyamatos napirend, párhuzamos tevékenységek, rugalmas heti rend).
 - Célokban (egyénilag várható eredmények)
 - A célok által meghatározott feladatokban
 - Módszerekkel (a feladatokhoz vezető út)
 - Eszközökkel (azok milyensége, mennyisége, használati módja)
 - Elsajátítás ideje (kit meddig „tartok ott” a játékos folyamatban)
 - Elsajátítás tempója (az egyén számára elegendő idő az egyéni ütemhez)
 - Egyéni bánásmóddal
 - Munkaforma (egyéni, csoportos, páros, mikrocsoportos)
 - Pozitív visszajelzések (egyéni szabott fejlesztő értékű, támogató jelleggel)
 - Képességek fejlesztésében

8.10. Integrációs feladataink

Cél:

1. A gyermekvédelmi törvénynek megfelelően az általános és speciális gyermekvédelmi feladatok eredményes ellátása.
2. A **halmozottan hátrányos helyzetű** gyermekek inkluzív nevelésével a gyermekek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel hátrányaik csökkentése.
3. A gyermekek **esélyegyenlőségének** elősegítése.

Feladat:

A SZVÓ integrációs programjának beépítése az óvodai csoportok életébe, munkarendjébe, az IPR folyamatok tükrében.

9. INTÉZMÉNYI FEJLESZTÉS

Cél:

Óvodai szinten a pedagógiai fejlesztés (Montessori) tartalmi kidolgozása egy minimum szintre.

Feladat:

Önképzés, hospitálás, az egymástól való tanulás keretében az új módszertani eljárás gyakorlati kipróbálása, az egyéni módszertani kultúra bővítése – az ezzel a pedagógiai ismerettel nem rendelkező kollégák esetében.

10. A SAJÁTOS PEDAGÓGIAI ARCULATHOZ KAPCSOLÓDÓ GYERMEKI FEJLŐDÉS NYOMON KÖVETÉSE, MEGFIGYELÉSEK, MÉRÉSEK

Megfigyelések, folyamatrögzítések rendszere

Óvodáskor elején:

Alapszínek

Beszédhibák

Óvodáskor végén:

Szociális fejlettség a munka jellegű tevékenységekben

Szociális fejlettség a tanulási folyamatban (jan. ,máj.)

Szociális érettség

Értelmi fejlettség

Nyelvi fejlettség mutatói

Dominancia vizsgálat

Megfigyeléseinket, méréseinket minden év októberében, majd május elején végezzük el. (melléklet)

Az eredményeket egyénileg és csoportszinten kiértékeljük, szükség esetén egyéni fejlesztőlapot nyitunk a gyermek számára.

11.HAGYOMÁNYOK, ÜNNEPEK

Fontos feladatunk a közösségi életet színesítő hagyományok, népszokások, ünnepek – mint értékek közvetítése, ápolása, megismertetése, tovább adása a gyermekeknek. Figyelünk arra, hogy ezek a napok kiemelkedjenek a mindennapi óvodai életből – úgy külsőségükben, mint tartalmukban. A gyermekeket az ünnepek előkészületeiben tevékenyen részt vesznek. Az ünnepek érzelmi ráhangolódásában, hangulatának átélésében, a csoportban dolgozó felnőttek biztosítják a derűs, vidám légkört (öltözet, minta adó magatartás).

HAGYOMÁNYOK:

- Ősz-köszöntő – szüreti játékokkal, tevékenységekkel
- Advent idősza
 - Mikulás
 - Karácsonyvárás
- Farsang
- Kiszézés
- Pünkösdlés

RENDEZVÉNYEINK:

- Bogrács-parti
- Szülők bálja
- Anyák napja
- Évbúcsúztató

Ünnepekhez kapcsolódó játszoházak

12. DOKUMENTÁCIÓ

Terület	Dok. Neve	Határidő
Tanügy igazgatás	Felvételi és mul. napló	Szept. 15.
Csoport adatai, bejegyz.	Csoport napló	Aug.31.
	-tartalom jegyzék	Aug.31.
	-nyitólap	Szept.01.
	-gyerm. neve, jele	Szept. 15.
	-adatgyűjtő lapok	Szept. 15.
	-cs.összetételére adatok	Szept. 15.
	-hetirend	Szept.01.
	-napirend	Szept.01.
	-családdal kapcs.tartás	Folyamatos
	-veszélyforr. felmérése	Szeptember első hete
	-szoc. terv	Szeptember 20.
	-éves tervek	Okt. 31.
	-megfigy. lapok	Okt. 20.
	-értékelések	Okt.31.
	-fejlesztő lapok	Nov.01-től foly.
	-az éves munka ért.-se	Május 31.
	-nyári nev.-tev.-i terv	Jun. 01.
	-egyéb bejegyzések	Folyamatos
	-gyermekvédelem	Folyamatos
	-fogadó órák	Szükség szerint
	-szülői ért.	Szept.-jan.-máj. 15.
	-vezetői ellenőrzések	Ell. Terv szerint
Éves munkához fűződő dok.	Tagóvodai munkaterv	Aug. 31.
	Feladat tervek	Feladathoz igazodó
Tanügy igazgatás	Óvodai szakvélemény	Febr.15.

13. ÓVODÁNK KAPCSOLAT RENDSZERE

13.1 . Belső kapcsolattartás renje

Formai elemek, tartalom	Kapcsolattartás	Rendszeresség
<p>Óvónők, szülők kapcsolattartása</p> <p>Fogadóóra</p> <p>Szülői értekezlet</p>	<p>Csoportos óvónők</p> <p>Tagóvoda vezető</p> <p>Igazgató</p> <p>Csoportos óvónők és szülők</p>	<p>Hetente + szükség szerint</p> <p>Évente 3 alkalommal</p>
<p>Szülők munkaközössége</p> <p>Meghallgatja és véleményezi az óvoda működéséről, a tervezett és az elvégzett feladatokról, a gyermeklétszám alakulásáról tartandó beszámolót.</p> <p>Elnöke kapcsolatot tart a Szolnok Városi Óvodák vezetőjével .</p>	<p>SZMK Elnöke</p> <p>Csoportonként 2-2 fő aktiva</p>	<p>Évente 2 alkalommal + szükség szerint</p>
<p>Nevelőtestület</p> <p>-Az óvoda pedagógusainak közössége nevelési, szervezési kérdésekben, a legfontosabb tanácskozó és határozó szerve.</p> <p>Vezetője: az óvodavezető</p> <p>Döntési jogkörébe tartozik:</p> <p>-A nevelőtestület feladatkörébe tartozó ügyek átruházásával kapcsolatos</p>	<p>Nevelőtestületi értekezlet</p> <p>Szakmai teamek</p>	<p>Kéthetente + szükség szerint</p>

<p>rendelkezések.</p> <p>-Véleményt nyilváníthat, javaslatot tehet: az óvoda működésével kapcsolatos valamennyi kérdésben.</p> <p>Pl: tagóvoda vezető és helyettes megbízása</p> <p>A szakmai célok, a rendelkezésre álló pénzeszközök felhasználásának megtervezésében.</p> <p>Az óvoda beruházási és fejlesztési terveinek megállapításában</p> <p>Egyéb kérdésekben.</p>	<p>Munkaközösségek</p> <p>Érdekvédelem</p>	
<p>Szakmai teamek, munkacsoportok</p> <p>1.Meghatározza működési rendjét, munkatervét.</p> <p>2.Vezetőjét a tagóvoda vezetője jelöli ki.</p> <p><u>Dönt:</u></p> <p>-szakterületén a továbbképzési programokról</p> <p>-a vezetőtestület által átruházott kérdésekről.</p> <p><u>Véleményezi:</u></p> <p>-a szakterületét érintően az óvoda pedagógusai munkájának eredményességét, javaslatot tesz további fejlesztésre.</p>	<p>Közvetlenül a vezetőkkel</p> <p>Nevelési értekezletek</p> <p>Szakmai napok</p>	<p>Szükség szerint + évente négyszer</p> <p>Szakmai napok évente kétszer</p>

-Nevelési programot -Az óvodai nevelés eszközeinek, taneszközeinek kiválasztását.		
--	--	--

13.2 Külső kapcsolatok rendszere

Intézmény / szervezet	Kapcsolat formája	Rendszeressége
Polgármesteri Hivatal	Jelentések	Évente 2X
	Jegyzőkönyvek	Szükség szerint
	Egyeztetések	Szükség szerint
Pedagógiai Intézet	Továbbképzések	Szükség szerint
	Pedagógus könyvtár	Szükség szerint
Pedagógiai Szakszolgálat	Vizsgálatok kérése	Szükség szerint
Ált. iskolák	Óvoda-iskola átmenet segítése	novembertől
	Iskolaválasztás segítése	Januártól
Játszóház	Tartalmi együttműködés	Évi 3-4 alkalom
Czakó Elemér úti bölcsőde	Óvodákba kerülő gyermekek fogadása Tartalmi együttműködés. Előadások tapasztalatsere.	Évente 1X Kezdő szakasz
Tagóvodák	Szakmai team-ek Tanévnnyitó Tanévvzáró Érdekvédelem.	Évente 4X Évente 1X Évente 1X Szükség szerint
CONTACT Módszertani Gyermekjóléti Szolgálat	Gyermekek veszélyeztettségének jelentése, esetszbeszélések.	Szükség szerint, havonta
Iskola egészségügyi ellátást biztosító eü. szolgáltató - Védőnő - Gyermekorvos - Fogorvos	Szűrések Kötelező vizsgálatok	Havonta Szükség szerint
Igazgató, igazgató helyettesek	Vezetőségi értekezlet Postázás Fogadónap	Két hetente, szükség szerint minden kedden bejelentkezéssel.
Tagóvoda vezetők	Vezetői értekezlet Postázás -fakk- rendszer	Kéthetente
Városi szakmai team-ek	Team-foglalkozás	Évente 4 alkalom
Továbbképzések (igazgatósági)	Szervezett tanfolyamok	Szükség szerint
Gazdaságvezető, gazdasági iroda	Kibővített vezetőségi értekezlet Postázás -fakk- rendszer	Szükség szerint

14. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

14.1. A program hatálya, hatályba lépése

A Csemetekert Óvoda helyi nevelési programja hatálya kiterjed valamennyi, az óvodával munkáltatói kapcsolatban lévő közalkalmazottra. A program tartalmi vonatkozása megvalósításáért felelős a vezető és az óvodapedagógusok.

A nevelőmunkát segítő alkalmazottak is felelősek azért, hogy ismerjék a program elemeit és saját tevékenységükkel ennek megfelelően segítsék az óvodai pedagógiai munkát.

14.2. A felülvizsgálat rendje

A Csemetekert óvoda helyi óvodai nevelési programja felülvizsgálatát 5 évente az irányított önértékelés (KMD) vizsgálati eredményéhez igazodóan szükséges megtenni.

A felülvizsgálatért felelős: tagóvoda vezető

A felülvizsgálat eredményét a nevelőtestülettel szükséges egyeztetni.

A módosítás lehetséges okai:

Törvényi változások

Partneri javaslatok, az igények változása

Nevelőtestületi javaslat

Felülvizsgálati eredmények (5évente)

A módosítás – döntés előkészítő szintjei:

Nevelőtestület

Szakmai munkaközösségek, team-ok

A program módosítás feltétele:

80%-os szülői egyeztetés

a nevelőtestület kétharmados többségi szavazata

Nagy Lajosné
tagóv. vezető

Szolnok, 2010. június 27.

19. FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

- A minőség iskolái I-II. /School Bt. Nyíregyháza 1995./
- B. Méhes Vera: Montessori pedagógiai rendszere és alkalmazása az óvodában /Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 1995./
- Balázsné Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár /Alex – typo 1992/
- dr. Deliné dr. Fráter Katalin: Integrált személyiségfejlesztő program osztatlan óvodai csoportban / Hajdúböszörmény 1993./
- dr. Kovács György: A játék elmélete és pedagógiája /Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 1994./
- dr. Porkolábné dr. Balogh Katalin: Komplex prevenció óvodai program /Bp. 1997. Volán Humán Oktatási és Szolgáltató Rt./
- dr. Porkolábné dr. Balogh Katalin: Kudarccal az iskolában /Alex – typo 1992/
- dr. Tóthszöllősiné Vargha Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában /Fer-Co Kft.1994./
- fejlődést elősegítő foglalkozások az óvodában
Szöveggyűjtemény, Országos Pedagógiai Intézmény 1986.
- Helyi Nevelési Program Terézvárosból /Okker 1997./
 Dominánsan felhasznált gondolatok, elemek:
 - Egészséges életvitel
 - Óvodába – iskolába lépés feltételei
- Jean Piaget: Az értelem pszichológiája/ Gondolat Bp. 1993./
- Mérei-Binét: Gyermeklélektan /gondolat- Medicina bp. 1997./
- Montágh Imre: tiszta beszéd /Népművelési és Propaganda Iroda 1976./
- Montessori Mária: A gyermek felfedezése

- Montessori Mária: Módszerem kézikönyve
- Montessori - Workshop: Bécsi Pedagógiai Akadémia
Budapesti Montessori Társaság
- Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan?/ Országos Közoktatási Intézet 1996/
- Németh András: Reformpedagógia múltja és jelene (1889-1989) / Nemzeti Tankönyvkiadó Bp. 1993./
- Salamon Jenő: Az értelmi fejlődépszichológiája /Gondolat Bp. 1983./
- Petrás Anna: Játékkiskola /Budapesti Művelődési Központ/
2003. szeptember módosított Kt.
- 2004. január Szolnok Megyei Jogú Város ÖMIP
- B. Méhes Vera: Magyarországi Montessori Óvodai Program 1997
- Körmöczy Katalin: Projekt módszer az óvodában

MELLÉKLETEK

NAPI PERIÓDUSOK		
TEVÉKENYSÉGEK		TEVÉKENYSÉGEK MEGNEVEZÉSE
KEZDETE	VÉGE	
6. ⁰⁰	7. ⁰⁰	Ügyeletes óvónéni várja a gyerekeket.
7. ⁰⁰	12. ⁰⁰	Érkezések nyugalomával kezdődik a csoport élete. Beszélgetés, egyéni élmények. Képeskönyv-nézegetés vagy „beszélgető kör”. Játékos, tapasztalatszerző, tevékenykedő délelőtt: folyamatos játék, folyamatos tízórai, asszociációs tanulási láncfolyamat. Rövid közös tevékenység (irányított beszélgetés vagy csendjáték és Montessori eszközökkel való tevékenység). Intenzív mozgás a szabadban (élmények, tapasztalatok).
12. ⁰⁰	14. ⁴⁵	Ebéd, kultúrált étkezési szokások alakítása, halk, csendes beszélgetés. Pihenésre hangolódás, mesehallgatás, altatódalok, pihenés.
14. ⁴⁵	17. ⁰⁰	Ébredés halk zenére. Folyamatos testápolási teendők ellátása, fésülködés. Készülődés uzsonnához, uzsonna. Délutáni szabad játék, egyéni képességfejlesztés.

MOZGÁSOS NAP		
TEVÉKENYSÉGEK		TEVÉKENYSÉGEK MEGNEVEZÉSE
KEZDETE	VÉGE	
7. ⁰⁰	9. ⁰⁰	Folyamatos érkezés tornaruhába öltözve. Intenzív szabad mozgások szabadon választott tornaszerekkel. Szervezett népi gyermekjátékok, óvodai testnevelés mozgásanyaga, testnevelési játékok, relaxálás, lábtorna, esetleg improvizációs mozgások zenére.
9. ⁰⁰	9. ³⁰	Öltözködés, készülődés tízóraihoz, tízórai.
9. ³⁰	10. ⁰⁰	Testápolási teendők ellátása, fogmosás, öltözködés.
10. ⁰⁰	11. ⁴⁵	Levegőzés, intenzív szabad mozgás az udvaron. (szervezett mozgásos- és versenyjátékok)
11. ⁴⁵	13. ⁰⁰	Gyülekezés, öltözködés, ebéd, testápolási teendők ellátása, készülődés a csendes pihenőhöz.
13. ⁰⁰	14. ⁴⁵	Csendes pihenő
14. ⁴⁵	17. ⁰⁰	Ébredés zenére, testápolás, uzsonna, intenzív szabad mozgás, hazabocsátás.

1. sz. melléklet

MEGFIGYELŐ LAPOK

FOLYAMATRÖGZÍTÉSEK

Alapszínek

Beszédhibák

Szociális fejlettség a munka jellegű tevékenységben

Szociális fejlettség a tanulási folyamatban

Szociális érettség

Értelmi fejlettség

Nyelvi fejlettség mutatói

Dominancia vizsgálat

Lúdtalp szűrés

ALAPSZÍNEK						
Tudja: +						
Nem tudja: -						
NÉVSOR	FELISMERT SZÍNEK					
	Piros	Kék	Zöld	Sárga	<i>Fehér</i>	Fekete
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						
21.						
22.						
23.						
24.						

25.						
BESZÉDHI B Á K						
<u>Csoport névsor</u>				<u>Rosszul ejtett beszédhangok</u>		
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
29.						
20.						
21.						
22.						
23.						
24.						

25.	
-----	--

Dominancia vizsgálat	Kéz		Szem		Láb	
	Névsor	bal	jobb	bal	jobb	bal
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						
20.						
21.						
22.						
23.						
24.						
25.						

LÚDTALP SZŰRÉS	
<u>Csoport névsor</u>	<u>Ép vagy süllyedt</u>
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
29.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	

